

Xəbər
"Hyundai" və "KIA" servislərində yağ nasosu fırlıdağı
yazısı səh.10-da

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 22 yanvar 2019-cu il Çərşənbə axşamı № 15 (7185) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Prezident Mehman Hüseynovun işi ilə bağlı tapşırıq verdi - bloggerin "qapısı" açılır...

Dövlət başçısı bloggerin və hüquq müdafiəçilərinin müraciətini cavabsız qoymadı

yazısı səh.4-də

Müxalifət yeni hərəkət elan etdi, ittihamlar başladı

yazısı səh.7-də

"Paris görüşü Qarabağla bağlı yeni situasiya yaradıb" iddiası

yazısı səh.9-da

Ermənistanda həm sülh, həm də müharibə təlaşı artır - səbəb

yazısı səh.11-də

Sosial şəbəkədə "ermənilərə güzəştə gedək" təbliğatı

yazısı səh.9-da

2019-la bağlı proqnozlar özünü doğruldur

yazısı səh.10-da

İsrail Suriyanı yenə vurdu

yazısı səh.12-də

Azərbaycanlılar Yaponiyaya axışa bilər - səbəb...

yazısı səh.13-də

49-cu Davos İqtisadi Forumu işə başlayır

yazısı səh.12-də

DİM yeni qəbul modelinə uyğun olaraq sınaq imtahanı keçirəcək

yazısı səh.15-də

Azərbaycanın neft sektoru güclü külək sınağından üzüağ çıxdı

yazısı səh.15-də

"Ərəb baharı"nın dəniz qurbanları

yazısı səh.14-də

İRƏVANIN QƏRBİ ƏLƏ ALMAQ PLANI

FİASKODA - TRAMPDAN MÜHÜM QARABAĞ SİQNALI

Ağ Ev başçısı Paşinyanı pərt elədi - təbrik məktubundakı əsas ismarış; işğalçı ölkənin yeni rəhbərliyinin "iki stul" siyasəti Vaşinqtonu hövsələdən çıxara bilər; erməni nəşri: "Trampın təbrikində olduqca təhlükəli mesaj var..."

musavat.com
Togrul İsmayıl

yazısı səh.8-də

"Avropa Parlamentinin qərarında Fransa və ABŞ kəşfiyyatlarının əli var" - deputatdan sensasion müsahibə

Zahid Oruc: "Avropadan gələn təzyiq ilk növbədə Putin və İlham Əliyev arasındakı münasibətlərin müəyyən bir zirvə nöqtəsinə çatması ilə bağlıdır"

yazısı səh.3-də

Səməd Seyidov yenidən AŞ PA-nın vitse-prezidenti seçildi

yazısı səh.2-də

Sərdar Cəlaloğlu Əli Kərimlini və MŞ-ni ruslara işləməkdə suçladı-sensasion iddialar

yazısı səh.6-da

Bəxtiyar Sadiqov: "Bəzi qüvvələr çalışırlar ki, Azərbaycanda "beşinci kolon" u aktivləşdirsinlər"

yazısı səh.5-də

Güney mövzusu gündəmdən niyə çıxıb? Tenzilə Rüstəmxanlı: "QHT-lər, toplum quruluşlarının fəaliyyəti param-parçadır"

Azərbaycanda Güney hərəkatı mövzusu gündəmdən çıxıb. Cənubi Azərbaycanın müstəqilliyi və milli azadlıq hərəkatı ilə bağlı əvvəlki hərəkatlılıq, dinamika müşahidə olunmur.

İrəvanın Bakıdakı səfirliyi qarşısında piketlər keçirilirdi, güneylilərin hüquqlarının pozulmasına etiraz olunurdu, müxtəlif tədbirlər, konfranslar təşkil olunur, bəyanatlar verilir, siyasi partiyalar tərəfindən toplantılar keçirilirdi. Son vaxtlarda belə aktivlik nəzərə çarpmır.

Belə görünür ki, Güney hərəkatı mövzusu gündəmdən çıxıb. Bu passivliyə bir tərəfdən regiondakı siyasi proseslər, digər yandan, ABŞ-İran münasibətlərinin də təsiri az deyil.

"Azəri-Türk" Qadınlar Birliyinin sədri Tenzilə Rüstəmxanlı "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, bunun müxtəlif səbəbləri var:

"Mən elə düşünürəm ki, bu istiqamətdə işlər görülmür. Konfranslar olur, Ankarada böyük tədbir keçirilmişdi. Ola bilər ki, ictimai rəyde nəzərə çarpmır. Lakin razıyam ki, xeyli zamandır Güney mövzusu nə Azərbaycanın, nə Türkiyənin gündəmindədir. Çox təəssüf doğuran haldır. Əslində onların taleyini zamanın axarına buraxmaq olmaz.

Güney məsələsində dəstək üçün əsas türk dövlətlərimizin ən böyüyü Türkiyədir. Onun da başı sərhədlərinə baş verən hadisələrə qarşı, Türkiyə sərhədlərinin güvənini üçün savaş verir. Azərbaycan isə Qarabağ problemi və İrəvanla qonşuluq əlaqəsinə görə lazımı səviyyədə iş görə bilmir. QHT-lər, toplum quruluşlarının fəaliyyəti param-parçadır. Bu da güneyli soydaşlarımızı təsir edir".

T.Rüstəmxanlı hesab edir ki, bu məsələdə səyləri artırmaq, həssas olmaq lazımdır: "Türklərin ruhu yerindədir, milli kimliklərinə sahib çıxırlar. Sadəcə, İrəvan türkə digər millətlərdən fərqli yanaşma var. Qarabağ məsələsi də Güney hərəkatına təsir elədi. Beynəlxalq qurumlar, ATƏT vasitəçisi kimi münaqişənin həllinə fayda vermədilər. Bu gün ermənilər Qarabağ markası ilə saatlar istehsal edib Avropada satışa çıxarırlar.

Ona görə ən yaxın tariximizdə işğal edilmiş torpaqlarımızı azad edə bilmiriksə, istər-istəməz Güney məsələsində ruh düşkünlüyünün yaranmasına təsirini yox sayı bilmərəm".

□ **Emil SALAMOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Gürcüstanda "donuz qripi"ndən ölənlərin sayı 19-a çatıb

Gürcüstanın Kutaisi şəhərində 32 yaşlı qadın "donuz qripi"ndən ölüb. "Report"un Gürcüstan bürosu xəbər verir ki, qadının A (H1N1) virusundan ölməsi laboratoriya şəraitində təsdiq olunub.

Adı açıqlanmayan həmin qadının bu yaxınlarda ana olduğu bildirilir.

Beləliklə, qonşu ölkədə "donuz qripi"ndən ölənlərin sayı 19-a çatıb.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu! Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

Səməd Seyidov yenidən AŞ PA-nın vitse-prezidenti seçildi

Qurumun qış sessiyasının gündəliyində Azərbaycan məsələsi yoxdur

Yanvarın 21-də Fransanın Strasburq şəhərində Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞ PA) qış sessiyası öz işinə başlayıb.

Milli Məclisin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, AŞ PA-dakı nümayəndə heyətinin üzvləri beynəlxalq münasibətlər və parlamentlararası əlaqələr komitəsinin sədri Səməd Seyidovun başçılığı ilə qurumun qış sessiyasında iştirak etmək üçün Strasburqa səfər edib.

Nümayəndə heyətinə mədəniyyət komitəsinin sədri Rəfael Hüseynov, deputatlar Sabir Hacıyev, Qənirə Paşayeva, Ülviyyə Ağayeva, Səvinc Fətəliyeva, Elşad Həsənov, Fazil Mustafa, Asim Mollazadə, Çingiz Qənizadə, Sahibə Qafarova və Naqif Həməzəyev daxildir. (Modern.az)

AŞ PA nümayəndə heyətinin tərkibi növbəti il üçün təsdiqlənib. Nümayəndə heyətinin üzvü, deputat Naqif Həməzəyev "Report"a bildirib ki, sessiyada eyni zamanda nümayəndə heyətinin rəhbəri Səməd Seyidov AŞ PA-nın yenidən vitse-prezidenti seçilib.

Lilian Mori Paskye ikinci müddətə Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞ PA) sədri seçilib.

5 gün davam edəcək sessiya çərçivəsində Nazirlər Komitəsinin iclası olacaq, AŞ PA-nın hazırkı baş katibi T.Yaqand çıxış edəcək. Ses-

siya zamanı dezinformasiya və təbliğat kontekstində kütləvi informasiya vasitələri və mətbuat azadlığı barədə birgə müzakirələr aparılacaq.

Ermənistan mediası isə yazıb ki, AŞ PA-nın sessiyasının ilk günü Ermənistandakı 9 dekabr parlament seçkiləri ilə bağlı məruzə dinlənilib. Məruzəçi Aleksandr Potsey deyib ki, "Mənim addımım" bloku parlamentdə 70 faizdən yuxarı mandata sahib olub, lakin bu faktın özü həm də böyük məsuliyyət deməkdir. Maraqlıdır ki, Ermənistandakı kütləvi pozuntuların üstündən keçilib.

AŞ PA-nın plenar iclaslarında Gürcüstanda keçirilmiş prezident, Ermənistanda isə parlament seçkilərinin müşahidəsi ilə bağlı müzakirələr aparılacaq. Avropa Şurası ölkələrində referendum proseslərinin yenilənməsi, demokratik seçkilər üçün media azadlığının əsas şərtləri, ya-

lan məlumat ötürmə və təbli-

ğətmənin ifşasında ictimai medianın rolu, milli azlıqların hüquqlarının qorunması və digər mövzularda məruzələr dinlənəcək, fikir mübadiləsi aparılacaq. Avropa İnsan Hüquqları Konvensiyası ilə şəriət qanunlarının uyğunluğu mövzusunda həsr olunan müzakirədə "AŞ üzvü olan dövlətlər Qahirə deklarasiyasını imzalaya bilirmi?" sualı ətrafında polemika aparılacaq.

Milli Məclisin deputatları müzakirələrdə fəal iştirak edəcək, baxılan məsələlərə ölkəmizin maraqları mövqeyindən münasibət bildirəcəklər.

AŞ PA-dan aldığımız məlumata görə, ilk gün deputatlarımız panel iclaslarında iştirak ediblər. Plenar sessiyanın gündəliyinə Azərbaycanla bağlı məsələ salınmayıb. Ancaq qəfildən hansısa dəyişikliklərin edilmə ehtimalı da nəzərdən qaçırılmır.

□ **Elşad PAŞASOY,**
"Yeni Müsavat"

Doğum evlərində yeni standartlar tətbiq ediləcək

Doğum evlərində (şöbələrində) "Körpə dostu" xəstəxana standartlarının tətbiqi ilə bağlı UNICEF ilə İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi arasında əməkdaşlıq nəzərdə tutulur.

Bunu özəl olaraq sənədlərdən əhəmiyyətli irəliləyişlər əldə edilib:

"Ümumiyyətlə, ana və uşaqların sağlamlığı, qidalanması ilə bağlı ölkədə çox tədqiqat irəliləyiş var.

Məsələn, uşaq ölümünə səbəb olan poliomiellit (ağır iflic) xəstəliyinin kökü kəsilib. Düşünürəm ki, növbəti mərhələdə əsas diqqət xidmətlərin bütün uşaqlar üçün təmin edilməsinə yönələcək. Sözsüz ki, xidmətlərin keyfiyyətinin təkmilləşdirilməsi də diqqət mərkəzində olmalıdır".

E.Karvardinin sözlərinə görə, ötən 20 ildən artıq dövr ərzində Azərbaycanda ana və uşaq ölümünün azaldılma-

mətdə Nazirlər Kabineti yanında İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi ilə əməkdaşlıq etmək niyyətindədir. Bu əməkdaşlıq çərçivəsində UNICEF xidmətlər paketində uşaq və anaların ehtiyac duyduğu əsas xidmətlərin müvafiq keyfiyyət standartları əsasında təmin edilməsinə dəstək göstərəcəkdir:

"Məqsəd odur ki, Azərbaycanda ana və uşaqlar ehtiyac duyduğu xidmətlərdən ən optimal şəkildə istifadə etsinlər. Biz də bu sahədə iş birliyinin olmasını çox həvəslə gözləyirik. Hesab edirik ki, bu əməkdaşlıqdan növbəti illərdə minlərlə ana və uşaq bəhrələyəcək".

Cahangir Hacıyev yenidən hakim qarşısında

Sabiq bankir Cahangir Hacıyev yenidən digər 21 nəfərlə birlikdə hakim önünə çıxarılıb.

Musavat.com xəbər verir ki, "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" ASC-nin İdarə Heyətinin sabiq sədri Cahangir Hacıyev və onunla birlikdə ittiham edilən şəxslərin cinayət işi üzrə məhkəmə iclası Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində baş tutub. Hakim Faiq Qəniyevin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə təqsirləndirilən şəxsin anket məlumatları dəqiqləşdirilib.

Məhkəmədə elan olunub ki, zərərçəkmiş qismində Beynəlxalq Bankla yanaşı, Aqrokredit Bank və Vergilər Nazirliyi tanınb. Anket məlumatları dəqiqləşdirilən zaman barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilməyən A.Ramazanov qeyd edib ki, keçmiş "Simurq" klubunun vitse-prezidenti və Zaqatala Olimpiya Kompleksinin rəhbəri vəzifəsində çalışıb.

Təqsirləndirilən C.Hacıyevin hüquqlarını müdafiə etmək üçün müqavilə ilə vəkil Fariz Namazlı və dövlət hesabına Munis Abuzərov qoşulub. Cahangir Hacıyev dövlət hesabına qoşulan vəkildən imtina etdiyini deyib.

Fariz Namazlı vəsatət qaldıraraq müvəkkili barəsində irəli sürülmüş cinayət işinə xitam verilməsini, sabiq bank sədrinin şübhə qəfəsdən çıxarılıb, yanında əyləşdirilməsini istəyib. Vəsətət təmin edilməyib.

Prosesdə digər vəkillər də vəsatətlə çıxış edib. Növbəti prosesdə vəsatətlərə münasibət bildiriləcək. Məhkəmənin hazırlıq iclası yanvarın 24-də davam etdiriləcək.

Həbs edilənlərdən biri C.Hacıyevin dostu, hazırda həbsdə olan Dünyamin Xəlilovdur. İsmayıl Hidayətzadə təqsirləndirilən şəxsdir. O, C.Hacıyevin bacanağdır və "İntertabakko" Zaqatala Tütün Emalı Zavodunun direktoru vəzifəsində işləyib. Hidayətzadə "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" ASC-dən kredit götürərək qaytarmaqda günahlandırılıb və 5 il müddətinə həbs cəzası alıb.

Milli Məclisin üzvü, deputat Zahid Oruc Azərbaycan və ölkəmizdən kənar baş verən ictimai-siyasi hadisələrlə bağlı "Yeni Müsavat"ın suallarını cavablandırır. Müsahibəni təqdim edirik:

- Prezident tərəfindən struktur dəyişiklikləri ilə bağlı bir neçə fərman imzalanıb. Fərmanlarda ciddi addımlar əksini tapıb. Amma cəmiyyətdə dəyişikliklərin davamlı olması, daha çox sahələri əhatə etməsinə dair gözləntilər çoxdur. Yeni insanlar idarəetmə aparatında daha böyük dəyişikliklər gözləyirlər. Sizcə, struktur islahatları ilə bağlı gözləntilər niyə bu qədər böyükdür?

- Dövlət idarəetmə sisteminin təkmilləşdirilməsi, xüsusilə siyasi xarakter daşıyan islahatlar 2015-ci ildən başlanmış prosesin mühüm bir mərhələsidir. Niyə 2015-ci il deyirəm: həmin il Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin daha çox gözəgörünməz cəbhədə ölkənin maraqlarını, mənafələrini, həyatı təhlükəsizliyini qorunmalı ikən daxilə bir neçə istiqamətdə total cinayətə yuvarlanması, həmin qurumun ləğv olunması, yenisinin formalaşdırılması və onun qarşısına konkret hədəflərin qoyulması fonunda digər bir neçə nazir də vəzifəsini itirməli olmuşdu. Bundan sonra sanki aralıq dövrdə ölkənin daha artıq beynəlxalq və regional maraqlar üçün çalışdığı, çox mürəkkəb proseslərdə dövlətimizin gücünü səfərbər edən, Azərbaycan üçün əlverişli şərait formalaşdıran, ən mühüm transmilli layihələri həyata keçirən lider daha artıq hökumətdən gələn zərbləri tamamilə neytrallaşdırmağa çalışır. Biz buna qədərki dövrdə daha çox nəyi müşahidə edirdik: İlham Əliyevin qərarlarını vətəndaşa çatdırmalı olan, hər hansı bürokratik əngəllər yaratmayan, şəffaflığı təmin etməli qurumlar sanki biri digəri ilə qapalılıq yarışmasına çıxmışdılar və aralarındakı ziddiyyətlər cəmiyyətdə yansımada idi. Bu da bir sıra hallarda antihakimiyyət qüvvələrinə daha çox güc verirdi. Yeni bütövlükdə hökumətin obrazı əngəllənmiş olurdu. Sadəcə vətəndaşların dilində, adi ictimai mərəklərdə dartsılan mövzular hansısa nazirin malik olduğu inzibati gücdən irəli gələn əmlak imkanları və başqa dirnaqarası nailiyyətləri ilə bağlı olurdu. Halbuki məsələnin əsas hədəfi tamamilə ayn olmalıydı. Bu üzəndən, mənə elə gəlir ki, ölkə rəhbəri son 3 ildən artıqdır ki, sistemli bir halda dövlətin yuxarı ešelonlarında dayanandan və birbaşa Azərbaycanın gələcəyinin formalaşmasında iştirak edən qüvvələrin yeniləşməsi qərarını vermiş oldu. Bu, yalnız hökumətin rəhbərinin dəyişdirilməsi, bir neçə nazirin yenilənməsi kimi təqdim oluna bilməz. Biz əvvəllər söyləyirdik ki, "ASAN Xidmət" qurumu Azərbaycanın bütün digər sistemləri üçün avanqard rolunda çıxış edir, hamısını təsirləndirir, hətta müəyyən mənada təqib edir. Çünki haradasa çətinlik olurdusa, vətəndaşlar psixoloji olaraq bu işin başqa bir qurum tərəfindən daha operativ və asan təqdim ediləcəyini deyirdilər. Çeviklik, əlçatanlıq və vətəndaş məmnunluğu kimi trendə çevrilən fikirləri ona şamil etməyə çalışırdılar. Bunlar artıq ölkənin bütün hakimiyyət sferalarında özünü göstərməkdədir. Bu üzəndən, prezident tərəfindən konkret olaraq fəaliyyəti bir-birini təkrarlayan, yaxud keçmiş aparatlar kimi təqdim olunan, bununla da bütövlükdə vətəndaşların özünə alan, əvəzində müxtəlif sahələrə yönəlsə də maliyyə vəsaitlərinin qarşısında duran bu qurumların ləğv olunmasının məqsədi müəyyən mənada həm özünü, həm də vətəndaşları xilas etməkdir.

"Avropa Parlamentinin qərarında Fransa və

ABS kəşfiyyatlarının əli var" - deputatdan sensasion müsahibə

Zahid Oruc: "Avropadan gələn təzyiq ilk növbədə Putin və İlham Əliyev arasındakı münasibətlərin müəyyən bir zirvə nöqtəsinə çatması ilə bağlıdır"

"Avropa beynəlxalq münasibətlərdə möhtəkirdir, sümürgəndir, öz mənafələri üçün amansızdır, ən yaxın müttəfiqlərini belə ayaqlar altına alandır"

- Dövlət başçısına hökumətdən gələn zərblərdən danışdınız. Hansı zərblərdən, kimlərdən gedir söhbət?

- Bu, reallıqdır ki, ölkə rəhbəri hökumət içərisində müxtəlif şəxslərin fəaliyyətindən zərblə alıb. Bunu gizlətmək mümkün deyil. Həm də biz nəzərə almalıyıq ki, bu, dünyanın çoxsaylı ölkələrində baş verir. Və "nə üçün onlara ciddi nəzarət qoyulmuşdu", "niyə elə səlahiyyətlər verilməmişdi ki, bunlar özlərini sanki cəzasızlıq mühitində hiss etsinlər" kimi suallar yersizdir. Belə demək mümkünür ki, ictimai reallıqlar, cəmiyyətin yaşantıları, onun hədəfləri, çağırışları zaman-zaman yenilənir və bu, bir günün içində baş vermir. Yeni 2000-ci ilin çağırışları ilə 2010-un, yaxud indinin çağırışları eyni deyil. Bu, Amerikadan Avstraliyaya qədər, Şərqi dünyasına qədər hər yerdə belədir. Bu üzəndən, hər bir nazirin fəaliyyətinin cavabdehliyini dövlət başçısı daşıya bilməz. Onların özünün bu işlərdə məsuliyyəti nə üçün kənara qoyulmalıdır ki? Belə olan çərçivədə, qeyd olunan addımların tarixi mənada qiymətləndirilməlidir. Burada deyilən optimallaşdırma termini qulağa bir qədər akademik gəlsə də, sadəcə vətəndaş özünü yaxşı anlayır ki, bütün bunlarda niyyət insanlar üçün daha rahat şərait yaratmaqdır, ölkəni asanlaşdırmaqdır. Prezident istəyir ki, bu qədər geniş çapda ortaya qoyulmuş iradəni, çalışmaları gedib gələrdə vətəndaşın həyatında hiss etsin, onu yaşasın. Hər bir lider istəyir ki, vətəndaşların razılığını qazansın, geniş xalq həmrəyliyinə nail ol-

sun, siyasi qüvvələr arasında anlaşma mühiti olsun, ölkənin əsas təhlükələrinə qarşı ümummilli dirəniş əldə etsin və sair. Hazırda buna mane olan nə varsa, ona qarşı tədbirlər görülməkdədir.

- Bunun üçün nə etmək lazımdır? Prezidentin siyasətini dəstəkləyən bir millət vəkilli olaraq, sizcə, hansı işlər görülməlidir?

- İndi bizim əsas vəzifəmiz bunları vətəndaşlara çatdırmaq, ölkə rəhbərinin yanında olmaqdır. Hesab edirəm ki, bu işdə bir qədər daha sistemli və gücləndirilmiş rejimdə çalışmalara ehtiyac var. Çünki bir çoxları bu prosesi kimlərsə işdən çıxarılması, işsiz qalması, insanların kənarında saxlanması kimi təqdim etməyə çalışır. Buna yol vermək olmaz.

- Zahid müəllim, son həftələrdə Azərbaycanda blogger Mehman Hüseynova qarşı yeni cinayət işinin açılması, onun etirazı və bununla bağlı proseslər geniş miqyasda müzakirələrə səbəb oldu. Avropa Parlamenti Azərbaycana qarşı akt qəbul etdi, məsələ Avropa Şurasının bu gün başlanan sessiyasında da müzakirə olunacaq. Eyni zamanda ölkə daxilində müxalifət qüvvələrinin fəallaşması baş verdi, mitinq keçirildi. Sizcə, M.Hüseynovun əlavə həbsə məhkum edilməsi bu prosesləri nə qədər genişləndirə bilər?

- Bilirsiniz, Azərbaycan 90-cı illərin Azərbaycanı deyil. Ötən

mayacağı təxmin etməkdəydik. Hesab edirəm ki, son qərarlar ilk növbədə bununla bağlıdır. Mehman Hüseynovun aclığı Qərbin toxluq uğrunda mübarizəsindən başqa bir şey deyil mənim üçün.

Orta təhsilli bir şəxsin operatorluq fəaliyyətinin ayrı-ayrı məmurların təqib edilməsindən o yana Qərb üçün önəm daşmadığını hamı bilir. Söhbət liderdənmi gedir - xeyr. Azərbaycan əhalisinin mütləq hissəsini təşkilatlandırmaq üçün dəyişməyə qadir olan partiya-hərəkatlarını məsələsi həll olunur - o da xeyr. Belə olan halda stəkanda fırtınanın səbəbi nədir? Açıq deyilməlidir ki, bu, ilk növbədə Putin və İlham Əliyev arasındakı münasibətlərin müəyyən bir zirvə nöqtəsinə çatması ilə bağlıdır. Elə isə sual verə bilərsiniz ki, Lavrovun az qala Ermənistanın xarici işlər, hətta baş naziri kimi irəliyə durub Moskva-Bakı münasibətlərinin yaxşılaşdığını görüb ölkəmizin mənafələrinə qarşı 4 dəfə bəyanat verilməsi nə ilə bağlıdır? Cavabım budur ki, Lavrovun idarəsi maksimum dərəcədə ona çalışmaqdadır

siyə əleyhinə Qafqazlarda bir kardon yaratsın. Əsas hədəf budur. Nəhayət, bu proseslərin dördüncü səbəbi Qarabağ məsələsi ilə əlaqəlidir. Qərb görür ki, bu proses yerindən tərpənmir, eyni zamanda onu əlindən də buraxmaq istəmir. Düzdür, Qorbaçov və Yeltsin Rusiyası dövründə biz çox böyük zərblər almışıq. Lakin Putin buna görə cavabdehlik daşmır. Bu üzəndən hətta Cəbrayıl rayonunun siyasi təsir vasitələri ilə geri qaytarılması ilə Rusiyanın regionda çəkisinin ağırlaşacağını hamı fərqindədir. Bütün siyasi beyin mərkəzləri bunu hesablayırlar. Bu, aydın məsələdir ki, qarşı tərəfi qane etmir. Və buna görə də yaxın aylarda təzyiqlərin daha da artacağı gözlənilir.

- Bu günlərdə mitinq üçün həm Qarabağ Komitəsi, həm Müsavat Partiyası müraciət etsə də, heç birinə icazə verilmədi. Amma Milli Şuranın müraciətinə müsbət cavab verildi və çoxları bunun AXCP sədri Əli Kərimlinin ana müxalifət kimi şübhəli məqsədlə edildiyi qənaətinə gəldi. Sizcə, səbəb nə oldu ki, 3 qüvvədən yalnız birinə icazə verildi?

- Doğrudur, qanun hamı üçün bir olmalıdır. Bu məsələdə məqsədlə olaraq kiminsə irəli çıxarılmasına çalışıldığını düşünürəm. Faktiki olaraq, sonuncu mitinq müxalifətin birgə aksiyası oldu - bütün qüvvələr

aksiyaya dəstək verməmişdi. Yeni bütün müxalifət bir stadionu dolduracaq qədər - Əli Kərimlinin özünün ifadə etdiyi "hələ biz azıq, bu stadionu doldurub dağımalıyıq" kimi ifadələr bundan xəbər verir - adam toplaya bilmir, bu aksiyanın nə əhəmiyyəti? Gəlin hesab edək ki, müxtəlif vasitələrlə mitinq gələnlərin bir hissəsinin qarşısı alınmış və iştrakçılar 40, lap olsun 50 min nəfər olub. Nə dəyişəcək bununla? Müxtəlif ölkələrin nümunələrində görürük ki, belə aksiyalarda milyonlarla adam iştirak edir, amma bu, hakimiyyət dəyişikliyinə gətirib çıxarmır. Bu baxımdan, belə aksiyalar iqtidardan daha da möhkəmləndirir.

Əli Kərimlinin "sizi mən aparacağam" çağırışı ilə tədbiri özəlləşdirməyə çalışması qarşıda dövrə nəticəsini mütləq verəcək. Yeni realçılar, müsavətçilər ora Əli Kərimlinin şineli geyinməyə gəlməmişdilər.

Hökumətin fəaliyyətinin müxtəlif məqamlarından narazı olan vətəndaşlar ola bilər, amma onlar hər hansı dəyişikliklərin bilavasitə İlham Əliyevin rəhbərliyi altında gəlməsini istəyirlər.

O aksiyada səsləndirilən məsələlərin hara qədər dalağa effektivliyi doğurduğuna diqqət edin. Qərb aləmində neyroinqvizistik sistemlərdən tutmuş, vizual nəzarət parametrlərinə qədər təhlil edilən mənim ediyim nöqtələri çox yaxşı bilir. O stadionda virtual aləmdə deyilən fikirlərdən kənar da bir fikir, ideya söylənmədi. Bu gün Əli Kərimlinin çıxışı hansısa ictimai məkənlərdə, insanlar arasında müzakirə olunurmu? Xeyr. Çünki yeni heç nə yox idi, hər gün deyilən fikirlərin təkrarıydı. Bu fikirlər 2 min nəfərə söyləndi, ya 50 min nəfərə - nə fərq edəcək ki.

□ Dünya SAKIT, "Yeni Müsavat"

İlin ilk mitinqinə sözardı...

Hüseyinbala SƏLİMOV

Hər şeydən əvvəl ellikə bir xasiyyətdən - hamının əvəzinə danışmaq adətindən əl çəkməliyik. Qoy, hamı öz adından danışsın, məsələn, desin ki, mənim fikrimcə, ölkədə etiraz aksiyalarının keçirilməsinə ehtiyac var və ya ərz oləsən ki, mənim düşüncəmlə, buna qəti zərurət yoxdur...

Bilavasitə siyasət adamlarına gəldikdə isə, onlar da uzağı mənsub olduqları təşkilatların adından danışa bilərlər - haradasa, hansısa ölkələrdə bu, yüz minlər, başqa bir ölkədə isə beş-on nəfər deməkdir...

Amma bilavasitə etirazların özünə, necə deyər, onların hüquqi fəlsəfəsinə gəldikdə, yenə də elliklə qəbul etmək lazımdır ki, bu, hər bir vətəndaşın konstitusiyada təsbit olunmuş özəl və ayrılmaz haqqıdır - vətəndaş buna ehtiyac duyursa, buyursun, müraciət etsin və təklif olunmuş yerlərdən birini seçsin, sonra da şüarlarını və ya tələblərini bir kağız parçasına yazıb, razılaşıdırılmış ünvana gəlsin.

Burada da illərlə diskussiya olunan bir detal var; Dünyanın heç bir yerində etirazların özlərinin keçirilməsinə etiraz etmərlər, sadəcə, təhlükəsizlik və ictimai asayiş baxımından vaxtı və ünvanı razılaşıdırılmalı olursan.

Əlbəttə etirazların da motivləri elə olmalıdır ki, onlar ölkə konstitusiyasının və beynəlxalq hüququn təməl prinsiplərlə ziddiyyət təşkil etməməli və onlara qarşı olmamalıdır. Qalan bütün hallar məqbul və icazəli sayılır, lap İnsan və Vətəndaş Haqları Bəyannaməsində əks olunan kimi: qadağan olmayan hər şey icazəlidir...

O ki qaldı sonuncu mitinqlə bağlı məsələyə, yalnız vətəndaş olaraq fikrimizi bildirə bilərik. Əvvəldə dedik ki, hamının əvəzindən danışmaq özü bir xəstəlikdir. Fikrimizsə budur ki, nə hava, nə də hakimiyyət müxalifətin mitinqinə mane olmadı. Amma böyük ictimai dəstək olmadı. Ona görə ki, bizim cəmiyyətimizdə belə bir ovcət duyulmur. Kimi bunu müsbət bir hal kimi, kimi də neqativ, hətta narahatlıq yaradan tendensiya kimi yoza bilər və bu da hər vətəndaşın haqqıdır...

Əsas odur ki, mitinq hakimiyyəti də, elə müxalifəti də prinsip-cə, razı salmalı idi, çünki o, nə hakimiyyəti təlaşlandıracaq dərəcədə izdihamlı və güclü olmadı, nə də müxalifəti tamam utandıracaq dərəcədə zəif alınmadı - bir neçə min nəfər qardaşımız illərlə eşitdiklərini və gördüklərini bir daha görmək və eşitmək üçün meydana toplaşmışdılar.

Əslinə qalsa, son illərdə ictimai-siyasi etirazların fəlsəfəsi və strukturu dəyişib, sadəcə, müxalifətimiz bunun fərqi deyil. Məsələn, internet insanlara elə bir imkan verir ki, hər bir vətəndaş onun köməyi ilə bu və ya digər fikrini aktuallaşdırma, tirajlaya bilər.

Heç sözsüz ki, burada da müəyyən əyintilər, eybəcərliklər ola bilər. Amma onlar harada olmur ki? Adı kibritlə sobanı yandıra və ya qızınmaq üçün ocaq qalaya bilərsiniz, amma həmin kibrit böyük yanğın, tələfat da törədə bilər.

Həmişə deyirik ki, adi mətbəx bacağı ilə çörək də kəsmək olar, insan başı da. Yəni istənilən məsələnin həm xeyirli tərəfi, həm də fəsadları ola bilər ki, bu da ilk növbədə insanlardan, onların məqsəd və niyyətlərindən asılı olur.

Özüm sosial şəbəkələrdə olmasam da "Gəlin sosial şəbəkələri bağlayaq!" deyənlər insanlara başa düşə bilmirəm. Məsələn, heç kim demir ki, gəlin avtomobillərdən imtina edək! Amma bilirsinizmi, hər il dünyada avtomobil qəzalarında nə qədər insan tələf olur?! Məgər sosial şəbəkələrin, internetin fəsadları bundan da ağırdırmi?..

Əlbəttə, bir daha ərz edirik ki, eybəcərliklərsiz də keçinilir bu sferada, onlar da olur.

Amma sizə bir misal çəkəcəm. Bəlkə də o, bir qədər uğursuz görünəcəkdir. Qəzəz, sovetin süqutu dövründə ekranda uzağı aktyorların öpüşməsinə gören insanların ölkəsinə pornoqrafiya yol tapdı, hətta bunu nümayiş etdirən leqal məkanlar da yarandı.

Fəqət, sonra nə oldu? Açıq-saçıqlıq, eybəcərlik və iyrenclik tez zamanda insanları bezdirdi və pornoya maraq kəskin şəkildə aşağı düşdü, hətta demək olar ki, tamamilə yox oldu. İnternetin də fəsadlı tərəfləri belədir: bir müddət keçəcək və bu fəsadlar da özü-özünə aradan qalxacaq...

O ki qaldı aksiyaların digər tərəfinə, əlbəttə, demək ki, bütün etirazlar məhz virtual məkanlarda cəmləşməlidir, bu da düzgün olmur. Ən azı ona görə ki, bizdən qat-qat demokratik ölkələrdə belə küçə və ya meydan aksiyaları hələ qalmaqdadır, necə ki, mobil telefonun, internetin bizdən daha geniş yayıldığı ölkələrdə kağız mətbuat hələ də qalıbdır.

Qəzəz, nə etmək olar, bizim belə xüsusiyyətimiz də var - nəyisə ya hamıdan tez qəbul edirik, ya da hamının yüz il bundan əvvəl qəbul etdiyini illərlə yaxın buraxmır, ona müqavimət göstərir və axırda da gülcünc vəziyyətdə düşürük.

Odur ki, heç nəyə əvvəlcədən hamılıqla nə "hə", nə də "yox" deməyə, çünki multikulturalizmdə polifonizm olur.

Aydın idi ki, cəmi bir gündən sonra bu mitinq söhbətləri o qədər menasız görünəcəkdir ki, onlara diqqət kəsilməyinə də dəyməyəcək; məgər müxalifətimizi tanıdırıqmı, onların "gücünə - qüdrətinə" belə deyilikmi?

İnsanlar haqlı və çox maraqlı iradlar deyirlər. Məsələn, biri budur ki, ideoloji mübarizə qalmayıb - partiyalar ya yaltaqlıqla, ya da qaragüruhçuluqla məşğuldur. Həqiqətən belədir. Bir vaxt siyasi modaya uyğun biri özünə liberal-qərbcı, digəri sosial-demokrat və s. deyirdi. Amma bir gün moda çəkildi, əvəzində isə boşluq qaldı, üzücü boşluq...

Həbsdə olan blogger Mehman Hüseynov Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə müraciət ünvanlayıb.

Musavat.com bildirir ki, bu barədə "Report" informasiya agentliyi məlumat yayıb. Agentliyin xəbərinə görə, yanvarın 20-də imzalanmış müraciətdə deyilir:

"Hörmətli cənab Prezident,

Prezident Mehman Hüseynovun işi ilə bağlı tapşırıq verdi

Dövlət başçısı bloggerin və hüquq müdafiəçilərinin müraciətini cavabsız qoymadı

Mən - Mehman Hüseynov 2 ilə yaxındır cəza çəkirəm. Bu müddət ərzində cəzaçəkmə müəssisəsinin əməkdaşları ilə aramda hər hansı xoşagəlməz hadisə olmayıb. Həmişə çalışmışam rejimə əməl edim. Lakin keçən il 26 dekabrda cəza çəkdiyim müəssisədə insident baş verdi və bu hadisəyə görə mən günahlandırılmışam. Hadisə barədə geniş yazıb vaxtınızı almaq istəməzdim. Sadəcə, onu demək istəyirəm ki, baş vermiş hadisədə mənim günahım yoxdur. Mən həbsxana əməkdaşını vurmamışam.

2 mart tarixində mənim cəzamin vaxtı bitir. Mən bu tarixi çox gözləmişəm. Təzədən məhkum olunmaq, yeni cəza almaq istəmirəm. Mən əvvəllər də dediyim kimi, kiminsə hərəkətinə görə məsuliyyət daşımıram. Amma kiminsə mənim vəziyyətimdən özü üçün istifadə etməsinə də istəmirəm. Məni yalnız bir şey maraqlandırır. Azadlığa çıxmaq. Mənə yeni cəza verilərsə, bu, tək qalmış 70 yaşlı atam üçün də böyük zərbə olacaq. Onun üçün məni bu vəziyyətdə görmək, tez-tez gəlib mənə baş çəkmək çox çətin dir.

Sizdən xahiş edirəm araşdırmanın düzgün aparılmasına diqqət verəsiniz. Sizin müdaxiləniz olsa, əminəm ki, mənim işim üzrə qərar ədalətli olacaqdır.

Bir qrup hüquq müdafiəçisi də M.Hüseynovla bağlı prezident İlham Əliyevə müraciət ünvanlayıb.

Musavat.com-a göndərilən həmin müraciətdə deyilir: "14 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsində cəza çəkən məhkum blogger Mehman Hüseynovla bağlı 16 dekabr 2018-ci il tarixində baş vermiş insident ətrafında süni şəkildə ajiotaj yaradılmasına cəhdlər davam etməkdədir. EEA və sosial şəbəkələrdə yalan məlumatlar yayılır, yanlış ictimai rəyin formalaşmasına cəhd edilir.

Mehman Hüseynov istintaq təcridxanasına köçürüldükdən sonra onun vəziyyəti ilə tanış olmaq məqsədilə biz - ölkə-

nin bir qrup insan hüquqları müdafiəçiləri Mehman Hüseynova baş çəkdik, onun saxlanma şəraiti ilə tanış olduq, özü ilə söhbət etdik və müəyyən etdik ki, Mehman Hüseynovun saxlanma şəraiti, onunla rəftarla bağlı heç bir şikayət yoxdur və o, aclıq aksiyası keçirmir. Onunla görüş zamanı Mehman Hüseynovun yeganə xahişi cəzası başa çatdıqdan sonra azadlığa çıxması ilə bağlı olub.

Bu görüşdən sonra bizim açıqlamalarımız, müşahidələrimiz və qənaətlərimizi ictimaiyyətə bölüşməyiniz xeyli dərəcədə yalan məlumatların, şayiələrin qarşısını aldı, yerli və beynəlxalq ictimaiyyətin obyektiv informasiya almasına imkan verdi.

Möhtərəm cənab Prezident!

Sizin hər zaman yüksək humanizm prinsiplərinə sadıqlığınız və bu istiqamətdə davamlı addımlar atmağınızın şahidi olmuşuq. Bütün bunlar bizə ümid verir ki, məhkum M. Hüseynov barəsində də bu iradəni nümayiş etdirəcəksiniz. M. Hüseynovun gənc olmasını, bir müddət əvvəl anasının vəfat etməsini, atasının ahil yaşda olmasını nəzərə alaraq biz və bizə qoşulan insan hüquqları müdafiəçiləri həmin şəxslə bağlı məsələyə obyektiv baxılması və onun barəsin-

də humanizm və mərhəmət nümayiş etdirməyinizi Sizdən xahiş edirik.

Hörmətlə,
Səadət Bənəniyarlı
Sahib Məmmədov
Rauf Zeyni
Əliməmməd Nuriyev".

Müraciətə həmçinin ölkənin tanınmış insan hüquqları müdafiəçiləri Novella Cəfərova, Çingiz Qənizadə, Səidə Qocamanlı da qoşulub.

Yanvarın 21-də günün sonunda prezidentin hüquq müdafiəçiləri ilə iş və hərbi məsələlər üzrə köməkçisi Fuad Ələsgərov hazırda cəza çəkən Mehman Hüseynovun Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə müraciəti ilə bağlı açıqlama verib.

AZƏRTAC-ın məlumatına görə, Fuad Ələsgərov deyib ki, məhkum M.Hüseynov 2019-cu il yanvarın 20-də prezidentə müraciət edib. Müraciətdə o, barəsində aparılan istintaqın obyektivliyinin təmin edilməsi və ədalətli qərar qəbul olunması üçün Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müdaxilə etməsini xahiş edib.

- Bundan öncə, 2019-cu il yanvarın 18-də Mehman Hüseynovun məsələsi ilə əlaqədar bir qrup hüquq müdafiəçisi də Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət ünvanlayıb. Hüquq müdafiəçiləri

baş vermiş insidentlə əlaqədar süni şəkildə ajiotaj yaradıldığını, yalan məlumatların yayıldığını, yanlış ictimai rəy formalaşdırmağa cəhdlər edildiyini qeyd etmiş, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin yüksək humanizm prinsipinə daim sadıqlığını xüsusi vurğulayaraq, Mehman Hüseynovun barəsində də mərhəmət göstərilməsinə xahiş etmişlər.

Müraciətlər prezidentin diqqətinə çatdırılıb və cənab prezident bu müraciətlərə dər-

hal reaksiya verib. Möhtərəm prezident məhkumun gənc olmasını, artıq iki ilə yaxın cəza çəkdiyini, ailə vəziyyətini və atasının yaşlı olduğunu nəzərə alaraq, Mehman Hüseynovun işində humanizm prinsipinin önə çəkilməsini, araşdırmanın obyektiv və ədalətli olması üçün qanunla nəzərdə tutulmuş bütün zəruri tədbirlərin görülməsini baş prokurora tövsiyə edib. Eyni zamanda cənab prezident hadisənin iştirakçılarının barışığa doğru addımlar atmağa dəvət edib.

M.Hüseynovla bağlı əvvəllər də humanist yanaşmanın şahidi olmuşuq. Belə ki, o, cəza çəkdiyi müddətdə ağır xəstəlikdən sonra vəfat etmiş anasının yas mərasimində iştirak etməyə buraxılıb.

Prezident hər zaman bu cür müraciətlərə həssaslıqla yanaşır, öz fəaliyyətində daim ədalət və humanizm prinsiplərini rəhbər tutur və bütün dövlət məmurlarından da eyni yanaşmanı tələb edir. Həmin siyasətin təzahürü kimi onlarla amnistiya aktlarını, əfv haqqında sərəncamları göstərmək olar. Cəza siyasətinin humanistləşdirilməsi ilə bağlı cənab prezidentin son təşəbbüsləri minlərlə məhkumun azadlığa çıxmasına zəmin yaradıb.

Motodromdan sonrakı qovğa və sayğac

Xalid KAZIMLI

Kütləvi aksiyalarda iştirak edənlərin sayı üstündə başlayan mübahisələr, dünən, srağagünün söhbəti deyil. Bu qovğa ən azı 20-21 il öncədən başlayıb.

1998-ci ildə, uzun illərdən sonra ilk dəfə müxalifət qüvvələrinin kütləvi aksiya keçirməsinə icazə verildi. Ona qədər ölkədə bir baş tutmuş qiyam, bir neçə də uğursuz qiyam cəhdi olmuşdu, ona görə də kütləvi aksiyaların keçirilməsinə qadağa vardı.

1998-ci il isə seçki iliydi, aksiyaların keçirilməsi vacib idi. Ölkə rəhbərliyi hesab edirdi ki, beynəlxalq güclər, qüdrətli dövlətlər baxa-baxa müxalifəti öz konstitusion hüququndan məhrum etmək olmaz.

O zaman neft müqavilələrinin yeni-yeni gəlir gətirən vaxtıydı və ABŞ-in, eləcə də Avropanın güclü dövlətlərinin gözü, qulağı, əli, ayağı buradaydı. Müxalifətə müəyyən hüquqlar verilməsi də onların tələbiydi.

Ancaq o zamankı iqtidar müxalifəti birdən-birə öz əməliyyatı toplaşma yerinə - Azadlıq meydanına buraxmadı. Heç şəhərin başqa, mərkəzi meydanları da müxalifətə rəva görülmədi.

Yeni-yeni toparlanmağa çalışan, uzun illərdən sonra öz üzv və tərəfdarlarını meydana çıxarmağı düşünən müxalifət qüvvələri naəlac qalaraq öz mitinqlərini indiki beynəlxalq avtovağzalın yerindəki motodromda keçirməyə razı oldular.

Bura əvvəllər motosiklet yarışlarının, məşqlərinin keçirdiyi geniş bir ərazi idi. İntehası, şəhərdən kənar daydı. Motodroma getmək Biləcəriyə getmək kimi bir şey idi. Buna baxmayaraq, müxalifətin həmin mitinqinə xeyli adam "20 Yanvar" metro stansiyasından çıxaraq piyada gəlmişdi.

Bu gün kimdən soruşsaq ki, müxalifətin ilk motodrom mitinqinə nə qədər adam gəlmişdi, çox adam dürüst cavab verməyə çətinlik çəkər. Çünki bu xüsusda mübahisələrlə ortalığı çox qarşdırıblar.

O vaxt ANS telekanalı ya öz təşəbbüsü ilə, ya da yuxarıların verdiyi direktivə əsasən mitinqdə iştirak edənlərin sayı üzərində manipulyasiyalar etdi. Telekanalın operator və reportyorları mitinqdən sonra motodromda çəkiliş apararaq yerə tökülmüş zir-zibilə dair sülhət hazırladılar, daha sonra köhnə "zemləmə"lər kimi meydanı enən-uzununa ölçərək, meydanın tam dolacağı halda burada cəmi 5 min adamın yerləşə biləcəyinə dair qəti rəylə çıxış etdilər.

Bax, mitinqdə iştirakçıların sayı ilə bağlı mübahisələr ondan sonra qızıqdı. Düzü, heç kəs ANS-dən bu hərəkəti gözlemirdi. Çünki ona qədər bu telekanal tək xalqın yox, eyni zamanda müxalifət qüvvələrinin də yeganə elektron tribunası idi. Liderlər tez-tez bu telekanalın "Nəzər nöqtəsi" verilişində qonaq olur, fikirlərini xalqa çatdırırdılar. ANS müxalifətin bütün tədbirlərini işıqlandırır.

Düzdür, bu xətt motodrom mitinqindən sonra da davam etdi, ancaq hiss olunurdu ki, hakimiyyət mitinqlərinin doğru-dürüst işıqlandırılması xüsusunda ANS-ə müstəqillik vermək fikrində deyil. Bunun belə olduğunu sonradan başqa verilişlərdə mitinqin ələ salınması cəhdləri də göstərdi.

Mitinqdə iştirak edənləri sayı məsələsinə dair mübahisə isə azı bir ay davam etdi.

Sonradan ANS-in vitse-prezidenti Mirşahin Ağayev Müsavat Partiyasının başqanı İsa Qəmbərə belə bir sual ünvanladı: "İsa bəy, motodromdan əvvəlki müxalifət, motodromdan sonrakı müxalifət" demək olarmı?"

Bu suala İsa Qəmbərin cavabı belə oldu: "Elə demək olmasa da, "motodromdan əvvəlki ANS, motodromdan sonrakı ANS" demək olar".

Bu, onu göstərirdi ki, müxalifət lideri mitinqdə iştirak edənlərin sayı üzərində mənasız polemika başladığına görə ANS-dən incikdir, bunu qeyd etməyi lazım bilir.

O vaxtdan bəri hər mitinqdən sonra eyni proses yaşanır: mütləq iştirakçıların sayı üstündə ixtilaf yaranır.

Əslində bu prinsiplial məsələdir. İqtidar mitinqdə iştirak edənlərin sayını az göstərməklə müxalifətin sosial bazasının zəif olmasını sübut etməyə, narazı elektorati süst ovqata kökləməyə çalışır. Çünki müxalifət zəifdirsə, demək, narazı elektorat təməkləşməyə üçün lider və ya nüvə qüvvə tapa bilməyəcək.

Eyni zamanda müxalifət mitinqdə iştirak edənlərin sayını çox göstərməyə çalışır ki, tərəddüd edənlər də hərəkətə gəlsin, ortada mübarizə aparacaq qüvvələrin olduğunu görsünlər və gəlib qoşulsunlar, fəallıq göstərsünlər.

Beləcə, 20 ildən artıqdır ki, aksiya iştirakçıların sayı üstündə qovğa gedir. Hər iki tərəfin sayğacı aksiya iştirakçıları fərqli sayır. Sanki yenə hər aksiyaya 21 il əvvəl motodrom mitinqindəki qədər adam çıxır.

20 yanvarda telekanallarda "Axırıncı aşırım", "Yeddi oğul istəmə" filmləri nümayiş etdirildi. Cəmiyyətdən belə tənqidlər səslənəndə ki, Xocalı soyqırımının, 20 Yanvar hadisələrinin ildönümü günlərində efiərdə sovet hökumətini, bolşevizmi təbliğ edən filmlərin nümayişini düzgün deyil.

ruslarla dostlaşmaq, can deyib, can eşidək. Ondan sonra Azərbaycanın Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatına üzv etsinlər, rusların 100 il qabaqkı pisliklərini yaddaşlardan silsinlər. Ona görə də işğala haqq verilən filmlər nümayiş olunur. "Yeddi oğul istəmə" filmi dinimizə, mədəniyyətimizə bir üsyandır. Onu göstərir, amma "Cavadxan" filmi nüma-

lar. Bu siyasətin nədən ibarət olduğunu uşaq anlamaz, biz anlayırıq".

- *Yeni Milli Şura bu mitinqdə rus pərəst qüvvələrinə oynayıb?*

- Siz zamana, şüarlara baxın. Rusların düşmənçiliyini unudurmaq üçün 19 yanvara mitinqə icazə verildi. Niyə Qarabağ Komitəsinin mitinqinə icazə vermədilər? 20

sayır?

- Mitinq iştirakçıları bu məsələdə yetkin olmaya bilər. Amma "Mehmana azadlıq!" şüarı ilə 19-da mitinq keçirməyin məqsədi rus qoşunlarının Bakıya soxulması hadisəsinə arxa plana keçirmək idi. Qarabağa azadlıq tələbi ilə mitinq keçirilməsinə qoymurlar, amma 19-da "Mehmana azadlıq" aksiyasına icazə verir. Qa-

Sərdar Cəlaloğlu Əli Kərimlini və Milli Şuranı rulara işləməkdə suçladı - sensasion iddialar

"Milli Şuranın mitinqində 20 Yanvarla bağlı, rusların əleyhinə bəyanat olmadı"; "Axırıncı aşırım", "Yeddi oğul istəmə" filmləri qadağan olunmalıdır"

Arqumentlər ondan ibarətdir ki, 20 Yanvar gecəsi sovet tankları Bakıya girərək əliyalın insanları gülləbaran edib, telekanallar isə sovet hökumətinin qurulmasını, bolşeviklərin mübarizəsini təcəsüm etdirən, məsələn, "Axırıncı aşırım", "Yeddi oğul istəmə" kimi filmləri efiəre verir.

Elə son olaraq 20 Yanvar faciəsinin 29-cu ilində telekanallarda Azərbaycanın müstəqilliyi uğrunda aparılan mübarizə ilə heç bir ideoloji-mənəvi bağlılığı olmayan filmlər nümayiş etdirildi.

Doğrudur, həmin kinolarımızda böyük sənətkarlar rol alıblar, həmişə maraqla izlənir və tez-tez göstərilir.

Amma bu filmlərin məhz 20 Yanvar günü və yaxud 18 oktyabr Müstəqillik Günü, Milli Dirçəliş Günü efiəre verilməsi heç bir məntiqə sığışmır. Axı o filmlərin 20 Yanvarla nə əlaqəsi var? Əksinə, tam antaqonist proseslərdir.

Bir tərəfdə sovet hökuməti qurulması üçün mübarizə aparılır, əks tərəfdə isə 70 ildir qurulan Sovet İttifaqının ordusu müstəqillik tələb edən azərbaycanlıları gülləbaran edir. Bu mövzuda Azərbaycan Demokrat Partiyasının sədri Sərdar Cəlaloğlu "Yeni Müsavat"ın suallarını cavablandırır.

S. Cəlaloğlu deyib ki, bu, adi məsələ deyil, rus pərəst qüvvələrin işidir: "Həmin qüvvələr iqtidarın müxtəlif tribunalarında və postlarında yer alıblar. Bu siyasətin məqsədi Rusiyanın xalqımıza düşmənçiliyini unudurmaq, ört-basdır etməkdir. İstəyirlər ki, yenidən

rabağın azadlığı vacibdir, yoxsa Mehmanın? Mən demirəm ki, Mehman azad olunmasın. Amma sən niyə Qarabağ mitinqini ikinci dərəcəli sayırsan, icazə vermirsən? Əksinə, Milli Şura Qarabağ mitinqinə icazə verilmədiyi üçün 19 yanvar mitinqindən imtina etməliydin. Diqqət edin, son 10 ildə biz Şəhidlər Xiyabanına rahatlıqla ziyarətə gedirdik. Amma bu dəfə 4 saata gedib çıxdıq.

- *Düşünürsünüz ki, sülhə hazırlıq prosesinin davamıdır?*

- Əlbəttə. Nazirlərin Paris görüşü də xalqların sülhə hazırlanmasıdır. Biz Qarabağ mitinqində torpaqlarımızın azadlığını tələb edirik, bunlar sülhə hazırlayırlar. Deyirlər ki, Qarabağdan danışıma. Sən necə sülh danışıqları aparırsan ki, işğal edilmiş torpaqlarında hələ də erməni qoşunları var?! Sən beynəlxalq konvensiyanın şərtlərini özün pozursan. Orada qeyd olunur ki, torpaqları işğala məruz qalan ölkə ərazilərini istənilən yolla azad etmək hüququna malikdir. Bəs sən kimsən, ay Elmar Məmməd-yarov? Niyə xeyrimizə olan beynəlxalq hüquqdan imtina edirik? Düşünürük ki, Qarabağ verək, KTMT-yə üzv olaq, axı o halda Ermənistanın iddialarını yerinə yetirməliyik. Ona görə də 19 yanvar mitinqi rus qoşunlarının 20 Yanvar gecəsi törətdiyi cinayətləri ikinci planda saxlamaqdır və Milli Şuranın keçirdiyi mitinqdə 20 Yanvarla bağlı, rusların əleyhinə bəyanat olmadı. Xalqı təslimçi sülhə hazırlayırlar.

□ **Emil SALAMOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Yanvarda rusların Bakıya gir-pərəstlərin xoşuna gəlmir. Həsab edirəm ki, bu siyasət təhlükəli tendensiyadır və Qarabağın təslim edilməsinə, Rusiyanın xalqımıza qarşı işğal siyasətini unudurub münasibətlərin yaxınlaşmasına hesablanıb. Azərbaycanı təzədən Rusiyanın qucağına aparmaq istəyirlər, işğal prosesinin təkrarlanmasını istəyirlər. Həmin filmlərin göstərilməsi ilə bərabər Qarabağ mitinqinə razılıq verilməməsi də eyni siyasətin ssenarisidir, tərkib hissəsidir. Çünki Qarabağ mitinqi rus pərəstlərin əleyhinədir. Amma Mehman Hüseynova azadlıq tələbi ilə mitinq keçirilməsi onların indiki məqamda, özü də 19 yanvarda maraqlarına uyğundur. Bununla rus qoşunlarının 20 Yanvar gecəsi Azərbaycan xalqına divan tutmasını arxa planda saxlayırlar, iqtidarın ölkədə insan haqlarını pozması təsəvvürünü yaradır-

Sabiq daxili işlər naziri, AMDP rəhbəri İsgəndər Həmidovun təşəbbüsü ilə təşkil olunan "Müxalifət zirvəsi" hərəkatına çevrilib. Yanvarın 19-da keçirilən toplantıda 20-dən çox partiya rəhbərinin imzası ilə Azərbaycan Xalq Hərəkatı elan olunub. Yanvarın 26-da ADP qərargahında hərəkatın təsis konfransı keçiriləcək.

Hərəkat elan olunarkən Ümid, ADP, AXP kimi siyasi qurumların sənədə qol çəkmələri suallar doğurub.

İ.Həmidov hərəkatın elan olunmasını və yaranan sualları "Yeni Müsavat"a bu cür şərh etdi: "20 Yanvar faciəsində rus qoşunlarının azərbaycanlıları qırmasına etiraz olaraq hərəkatı 19 yanvarda elan etdik. Bunu toplantıda da qeyd etdim ki, Rusiya imperiyasının apardığı siyasətə etiraz kimi hərəkatı elan edirik. hərəkat 20-dən çox qüvvənin iştirakı ilə yarandı. Hələ ki qapılarımız açıqdır, qoşulanlar olacaqsa, yer alacaqlar. Kifayət qədər çox hörmət etdiyimiz insanlar var ki, hərəkatda gözləyirik. Əvvəl qatılıb, sonda hərəkatın yaradılması ilə bağlı sənədə qol çəkməyən qüvvələr olmadı. Yalnız İslam Partiyası mövqeyini bildirmədi. Ümid, ADP və AXP kimi qurumlar da hərəkatdadırlar. Sadəcə, rəhbərlikdə olmadılar, amma üzvləri qurumda aktiv təmsil olunurlar. Ayın 26-da sonuncu imza atmalar olacaq. ADP qərargahında möhtəşəm təsis konfransı keçirmək istəyirik. Məramnaməmiz hazırdır, bunun əsasında idarə heyətini formalaşdıracağıq".

İ.Həmidov Hərəkatının qarşıdakı zamanda mitinqinin olub-olmayacağından da söz açdı: "Biz tələsmirik. Təşkilat-

Müxalifət yeni hərəkat elan etdi, ittihamlar başladı

Ümid, ADP və AXP sənədə nə üçün qol çəkməyiblər?

lanmağa daha çox üstünlük veririk. Amma lazım olarsa, tələyüklü milli məsələmiz qarşıya çıxarsa, sözsüz ki, kənar qalmayacağıq. Amma bugünkü gündə təşkilatlanmaqdan başqa belə bir plan gündəmə yoxdur".

Milli Şuranın 19 yanvar mitinqində iştirak edən İ.Həmidov gələcəkdə bu qurumun hərəkatı dəstək verib-verməyəcəyi yönündə gedən müza-

kirlərə də aydınlıq gətirdi: "Gələcəkdə Milli Şuranın bizə dəstək verib-verməyəcəyi barədə nəse deyə bilmərəm. Azərbaycan Xalq Hərəkatını təsis edənlər öncəliklə əxlaqa söykənirlər. Biz əxlaqı hər şeydən üstün tuturuq. Bu əxlaqa söykənərək mitinqə dəstək verdik, orada çıxış da etdim. Amma gələcəkdə onlar mitinqləri bu şəkildə davam etdirsələr, yaqın ki, danışıqlar nəti-

cəsində mitinqə qatılıb-qatılmayacağımız məlum olacaq. Birinci addımı biz atdıq, gerisi ancaq danışıqlarla mümkündür. Əxlaqımıza, yaşımıza və keçmiş, gələcək münasibətləri nəzərə alaraq aksiyaya qatıldıq. Fikir verdinizsə, Müsavat və REAL da aksiyaya qatılmışdılar. Amma kifayət qədər qüvvələr yox idi. Bütün bunlar danışıqlara bir predmetdir".

ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu

lu hərəkatın yaranması ilə bağlı sənədə qol çəkməməsi barədə sərt danışdı: "Bundan əvvəlki iclasda qərara almışdıq ki, yanvarın 26-da ümumi toplantı olsun, orada hərəkat elan olunsun. Hamı da buna razılıq vermişdi. Sonradan gördük ki, verilmiş qərar pozulub. Bir çox adamlar çayxanalarda sənədə qol çəkiblər. Mənim yalnız iclas başlayandan sonra məlumatım oldu ki, biz də daxil, bir neçə qurum istisna olmaqla, çayxanada hərəkatı yaradıblar. Burada heç kəsin oyun oynamasını istəyirdik. Çayxanalarda keçirilən iclasdan heç birimizin xəbəri olmayıb, canlı da verilməyib. Bu zaman mənə aydın oldu ki, məndən gizli nələrsə etmək istəyirlər. İndi Ağazadə və Pənah Hüseynin yerinə danışmıram. Məndən gizli qəbul edilən qərarların məsuliyyətini öz üzümə götürməliyəm. Ya mənə hökumət adamı hesab etdikləri, ya da özləri hökumət adamı olduqları üçün aramızda bu cür fərq qoydular. Xalqı bir qrup avantüristin əlinə buraxmaq olmaz. Çalışacam ki, bu prosesdə ziyanlı nə varsa, qarşısını alım. Yox, gücüm yetməsə, azından xəbərdarlıq edim. Xalq arasında bir oyanış var. Bu il 20 Yanvara

ziyərətə gələnlərin əvvəlki illərlə müqayisədə çoxluğu bunu sübut etdi. Belə bir prosesdə xalqı düzgün istiqamətləndirməsək, bizi çox acı bir tale gözləyir. Hadisələri düzgün analiz etmək lazımdır. Bəzilərinin məqsədi kimlərsə küsdürməkdir. Vaxtilə Lenin də bolşevik olmaq üçün eyni hərəkatı etmişdi. İndi də eyni ilə özlərini bolşevik etmək üçün İqbalı, Pənahı, Sərdarı küsdürmək istəyirlər. Elə addım atırlar ki, qarşıdakı uzaqlaşsın. Diqqət etdim, İqbalın proseslərə qoşulmamasına az qalırdı ki, əl çalsınlar. Pənah bəylə də bağlı eyni hərəkatı edirdilər. Mənim mövqeyim görəndə isə bir-birlərinin üzünə baxışlarından sevinclərini gizlətmirdilər. Mən küsəyən deyiləm. Bilirəm ki, belə hallar ola bilər. Birini sıxdırırdılar, çalışırlar ki, o küsüb getsin, sonra desinlər ki, özü iştirak etmir. İqbalı bağlı eyni hərəkatı etdilər. İndi məqsədlərinə çatıblar, İqbal kənar qalıb. Heç kim demədi ki, bu adam prosesin əvvəllərindən bizimlə gəlib, təşəbbüskarlardan biridir, kənarında necə qala bilər. Bunlar Leninin tutduğu yolla gedirlər".

□ Cavansir ABBASLI, "Yeni Müsavat"

"Kim özünü lider elan etmək istəyirsə, partiyası adına mitinq çağırınsın"

19 yanvar mitinqində Əli Kərimlinin özünün liderliyini elan etməsinə müxalifət partiyalarının rəhbərlərindən reaksiya

Milli Şuranın 19 yanvarda Yasamal rayonundakı "Məhsul" stadionunda keçirdiyi mitinq bir sıra məqamlarına görə diqqəti cəlb etdi. Birincisi, bu mitinqə qatılanların sayı son illərdə həmin meydanda keçirilən mitinqlərlə müqayisədə çox idi. İkinci məqam mitinqin təşkilatçısı Milli Şura olsa da tribunada və Milli Şuraya üzv olmayan əksər partiyaların rəhbərliyinin, üzvlərinin olmasıydı. Ekspertlər hesab edir ki, mitinqin "Mehman Hüseynova azadlıq!" şüarı ilə keçiriləcəyinin öncədən elan olunması, bir sözlə, Mehman Hüseynov məsələsi qeyd olunan iki məqamın gerçəkləşməsində xüsusi təsirini göstərmişdir.

Mitinqdə üçüncü diqqəti cəlb edən detal isə AXCP sədri Əli Kərimlinin çıxışındakı bəzi məqamlar olub. Mitinqdəki çıxışında Əli Kərimli faktiki olaraq özünü müxalifətin şəriksiz lideri elan edib. Siyasi analitiklər iddia edir ki, Əli Kərimlinin çıxışında dilə gətirdiyi bir sıra cümlələrdən və ifadələrdən bu qənaəti çıxarmamaq mümkün deyildi.

Bəs digər partiyaların sədrleri bunu necə qarşılayıblar?

VİP sədri Əli Əliyev "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, 19 yan-

var mitinqini geniş izləməyib: "Müşahidələrim deyir ki, mitinq iştirakçı nüfuzuna görə son illərin ən güclüsü olub. Şəksiz, bu mühüm şərtidir. Sözsüz ki, bu sayın ortaya çıxmasında kənar faktorlar da var. Fikrimcə, saya ölkədə yüksələn ümumi etiraz dalğası təsir edir. Mənə görə, meydana çıxanlar Milli Şura tərəfdarlarından çox, hakimiyyətə etiraz edənlər idi. Orası da düzdür ki, AXCP mübarizənin bir cinahının önündədir. Həmin cinahın lideri o vaxt olacaqlar ki, hakimiyyət tədbirə icazə vermədikdə liderə xas adekvat

Əli Əliyev

qərarlar verib, status-kvonu dəyişsənlər. Bir az gözləmək lazımdır. Bu məntiqlə 12 yanvarda Müsavata mitinq üçün icazə verilsə idi, onlar lider sayılmalı idi?"

AĞ Partiyasının sədri Tural Abbaslı isə bildirdi ki, o, 19 yanvar mitinqini qətiyyətlə Milli Şura və ya AXCP-nin təşkil etdiyi mitinq kimi qiymətləndir-

Tural Abbaslı

mir: "Bu mitinq Azərbaycanın bugünkü əsas problemlərindən biri olan "siyasi məhbus" mövzusunda demək olar ki, bütün müxalifətin təşkil etdiyi birgə mitinq idi. Sadəcə olaraq, mitinqə müraciət Milli Şura adından edilmişdi. Daha sonra bu məsələnin müxalifətin hər kəsinin məsələsi olduğunu irəli sürərək hər kəs dəvət

Əhməd Oruc

olundu. Doğrudur, bu dəvətin özündə də kifayət qədər qeyri-korrektlik var idi. Ancaq demək olar ki, hər kəs bu tədbirdə iştirak etməyi özünün mənəvi borcu bildi. Çünki siyasi məhbuslara azadlıq hər kəsin arzusudur. Təəssüf olsun ki, mitinqdən əvvəl bu aksiyanın hər hansı bir partiyanın deyil, xalqın mitinqi olduğunu bəyan

edənlər tədbirdən dərhal sonra onu özünükləşdirməyə çalışdılar. Hətta bu ümumxalq mitinqinin üzərindən kimlərsə liderliyini təbliğ etməyə çalışdılar. Onlar unudurlar ki, bütün hadisələr insanların gözələrinin qarşısında olub və heç kimi aldatmaq mümkün deyil. Belə cəhdlər kənarından heç yaxşı görünmür. Və hər mitinqdən sonra belə cəhdlər insanların inamını qırır. Belə olur deyə insanlar və narazı elektorat müxalifətin sözlərinə və səmimiyyətinə inanmır. Əgər kimsə özünü lider elan etmək istəyirsə öz partiyası adına mitinq çağırınsın və mitinqdə də nə qədər istəyir özünü tərifləsin. İnsanların həssasiyyətlərindən sui-istifadə etmək heç doğru hərəkat deyil".

Azadlıq Partiyasının sədri Əhməd Oruc isə məsələyə bir qədər ironik formada yanaşdı: "Şəriqli olanda sonra problem yaranır, şəriksiz olmasa yaxşıdır. Hər kəsin özünü "şəriksiz lider" elan etmək hüququ var, lakin hər kəs onu da bilməlidir ki, lideri millət seçir, qəbul edir. Mənim rəyim bir az fərqlidir. Bizim lider Rəşad Quliyevdir, Rüstəm İbrəhimbəyovdur və digər iri buynuzlulardır".

□ E.SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

"Milyonlarla ulduzun heç birində olmayan yeganə çiçəyi sevirənsə, kifayətdir: göyə baxırsan, özünü xoşbəxt sanırsan. Sonra özünə deyirsən: "Mənim çiçəyim oralarda yaşayır!". Ancaq quzu onu yesə, bu, bütün ulduzların birdən sönməsinə bənzər"

(*Ekzuperi, "Balaca şahzadə"*)

Deyir Ədliyyə Nazirliyində də ixtisarlara olacaqdır, hətta ola bilsin "Səadət sarayı" bağlansın. Çoxdan lazım idi. Şəhərin mərkəzi və bahalı yerində hansısa binanı, özü də qədim və gözəl arxitektura görkəmli, özünəməxsus tarixçəsi olan binanı qara camaatın evlənməsi tədbirləri üçün saxlamaq ifrat səmərəsizdir. (Hava bürosu "İfrat təhlükəli hava" ifadəsiylə yaxşı dəb salıb, indən belə bizdə hər şey ifrat formada olacaqdır; məsələn, mən bu köşəni ifrat oxucularım üçün yazıram). Cəhənnəm olub getsinlər mikrorayonda evlənsinlər, makrorayon onların harasına yarasır? Üstəlik, son illərin statistikasına görə boşananlar da artmaqdadır. Quru rəqəmlərə baxanda bunu görmək olur. Əgər 1995-ci ildə Azərbaycanda cəmi 5600-dən azca çox boşanan vardsa, bu, 2005-ci ildə 8000-ə, 2016-cı ildə 13114-ə, 2017-ci ildə isə 14514-ə qalxıb. Necə deyirlər, boşanma sayında da dinamik inkişaf var. Məllət birgə yaşamaq istəmir. Belə məllətə nə səadət sarayı? Bunlara (ya da rəhmətlik Cəlal müəllim demiş, bunnara) mərasim evi lazımdır, oturub halvalarını yəsirlər. Səadət sarayı o qədər məmurlarımıza yarasır. Qoy o binanı özəlləşdirib şəxsi mülk eləsinlər.

Ancaq sarayı bağlansa belə bizim səadətimiz azalmayacaqdır, çünki islahatlar davam edir. Keçən həftə çoxlu idarə ləğv olundu, bir-birinə birləşdirildi, biz bunlardan bəzilərinin adını ilk dəfə eşidirdik. Misal üçün, sən demə, bizdə Təhsil İşçilərinin Peşəkar İnkişafı İnstitutu deyə bir idarə varmı. Tək deyilmiş, bir yanında da Təhsil İnstitutu, onun o tayında isə Təhsil Respublika İdman Mərkəzi adında şey düzəldilmişlər. Gör bizim oxuyub adam olmağımız hökuməti nə qədər narahat edirmiş! Eyni zamanda, təəccüblüdür ki, bu boyda aparatın içərisində Repetitorluq İnstitutu, Seçkidə Bülleteni Haranda Daşısın Əlverişlidir Pedaqoji Mərkəzi, nə bilim, Damazlıq Kişi Müəllimlərə Dovğa Bişirməyi Öyrətmək üzrə Metodiki İnkişaf İnstitutu yoxmuş. Axı bunlar da bizdə təhsilin vacib qollarıdır. Bəlkə də var, hələlik ləğv edilməyiblər, o üzündən tanıyıraq. İnşallah, növbəti islahat dalğasında onlara da qələm çalarlar, üstlərindən xaç çəkərlər, biz də bilərəlik papaq altında daha hansı idarə və müəssisələrimiz yaşamışdır.

Özü də məllət narahat olmasın, yuxarıdakı idarələr ləğv edilməyib, bir-birinə birləşdirilibdir. Təhsilimiz yenə möhkəm əllərdədir. Birləşən idarələrdən bəziləri isə mənim xüsusidən diqqətimi çəkdi, istərdim siz də oxuyasınız. Sitat: "Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin strukturunun və idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında fərman imzalanıb. Fərmanla Şuşa İrəliləndirilmiş Meşəbəyliyi, Ağdərə Meşə Təsərrüfatı, Kəlbəcər Meşə Təsərrüfatı, Laçın Meşə Təsərrüfatı və Zəngilan Meşə Təsərrüfatı ləğv edilərək onların əsasında Qarabağ Regional Meşə Təsərrüfatı Mərkəzi yaradılır". Sitatın sonu.

Buyur. Sonra məllətə sübut eləyə bilmirsən ki, Qarabağı biz almışıq, çoxdan əlimizdədir, ermənilər də boşalıb şar kimi yox olublar. (Hər dəfə "Ermənistan boşalır" deyildə mənim əlləm-qəlləm fantaziyam oranı məhz helium doldurulmuş şar kimi təsvir edir. Bunun siyasi-vətənpərvər animasiya filmi çəkmək olar. Süjet təxminən belə: Putin yuxarıda oturub Ermənistanı şar kimi üfürür, helium udduğundan arada səsi nazikləşir. Sonra bir qarabala - yəni, azərbaycanlı - uşağ gəlir, şarı aparıb Kremlin hürgüc-bürclərinə bağlayır). Özü də biz Qarabağı o qədər qabaq azad eləmişik ki, artıq oralarda meşələr salmışıq, ağaclar uzanıb göyə qalxıb. Əks halda Şuşa İrəliləndirilmiş Meşəbəyliyi nə deməkdir? Əməllicə iriləyibmiş. Kosalər Sekvoya Parkı - əla səslənir. Ağaclar yuxarıya iriləməyibse, enə veribse, bəlkə də Şuşada baobab meşəsi salmışıq. Bulvarda əkdığımız butulka ağacından.

İşğal olunmuş rayonların icra hakimiyyətini-zadı bəlkə də haradasa başa düşürsən. Bunlar camaata kağız-kuğuz verərlər. Bes meşə idarəsi? Bunu 30 illik işğal dövründə saxlamağın mənası nədir? Meşəni də gətirib yataqxanada, qaçqın düşərgəsində əkməmiş? Yox. Deməli, yeganə məntiqi izah qalır: rayonlar bizdədir. Özümüz gizli saxlarıyıq ki, ermənilər, başqa düşmənlərimiz bu sirdən agah olmasın. Mundar adamlardır, bir də gördün, getdilər meşəni yandırdılar. Ya da doğrular.

Meşə - ciddi məsələdir. Yadıma gəlirsə, elə dava da haradasa meşənin üstündə başlamışdı. Topxana idi adı. İndi o meşə də Qarabağ Regional Meşə İdarəsinin tərkibinə daxilidir. Rahat yatmaq olar.

Ötən həftəsonu ABŞ prezidenti Donald Tramp Nikol Paşinyana Ermənistanın baş naziri olması münasibətilə təbrik göndərib. Lakin 9 dekabr parlament seçkilərindəki qələbədən fərqli olaraq (o vaxt birinci təbrik məhz ABŞ səfirliyindən gəlmişdi), bu dəfə Ağ Ev erməni baş naziri Rusiya lideri Vladimir Putinə 5 gün sonra (!) təbrik edib - hansı məqama ki, Ermənistandakı yerli siyasi şərhçilər də dərhal diqqət çəkiblər.

Əslində aradakı zaman fərqi izah olunandır. Məsələ ondadır ki, Ermənistandakı 8 may "məxməri inqilabı"nın əsas dirijoru sayılan ABŞ-in yeni erməni hökumətindən gözləntisi var və o, qüvvəsindədir. Bunu D.Trampın məktubundan da görmək mümkündür. Hansı gözlənti ilə bağlı ki, Paşinyan Kremlin qorxusundan Vaşinqtonu hələ də sevin-dirə bilməyib və seçkilərdəki qələbədən sonra da Rusiyanın siyasi-hərbi orbitində qalacağı barədə bəyanatlar verməkdə davam edir.

ABŞ-in gözləntisi eyni zamanda Qarabağ məsələsində Paşinyan iqtidarının real addımlar atmaqla həm öz əsas qonşuları olan Azərbaycan və Türkiyə ilə əlaqələri normallaşdıracağına, həm də bunun nəticəsi olaraq, Rusiyanın orbitindən uzaqlaşacağıdır. Okeanın o tayından bir neçə dəfə aydın mesaj gəlib və prezidentin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Con Bolton da İrəvanda olarkən bunu açıq şəkildə bəyan edib ki, bu yöndə ciddi dəyişiklik olmayınca, İrəvan Rusiyadan vassal asılılığını aradan qaldırmaq istiqamətində real addımlar atmayınca, ona Amerikanın böyük maliyyə dəstəyi olmayacaq. Həmçinin özünü "yeni və demokratik Ermənistan"ın rəhbəri sayan Nikol Paşinyanın Ağ Evə dəvət arzusu gözündə qalacaq.

*****

Təbrik məktubunun əsas qayəsini də elə bu yöndə mesaj və ismarışlar təşkil edir. Məktubda D.Tramp "ABŞ-in çiçəklənən, demokratik və öz qonşuları ilə sülh şəraitində yaşayan Ermənistanı dəstəklədiyini" yazıb və əlavə edib ki: "Biz birlikdə Ermənistanla ticarətin dərinləşdirilməsi, global təhlükəsizliyin gücləndirilməsi və korrupsiya ilə mübarizə sahəsində inkişafa nail olmaqla yanaşı, Qarabağ konfliktinin sülh yolu ilə həlli bu yöndə səylərə müsbət təsir edəcək".

Məktubda ən çox diqqət çəkən də məhz iki əsas məqamdır: əvvəla, Ağ Ev başçısı aydın şəkildə işarə vurur ki, Amerika Ermənistanın öz qonşuları ilə dinc yanaşı yaşayacağına bilməməsindən narahatdır və paralel olaraq, Qarabağ problemi həll edilməyincə, Ermənistanın təhlükəsiz və normal inkişaf edə bilməyəcəyi qənaətinədir.

İrəvanın Qərbi ələ almaq planı fiaskoda - Trampdan mühüm Qarabağ siqnalı

Ağ Ev başçısı Paşinyanı pərt elədi - təbrik məktubundakı əsas ismarış; işğalçı ölkənin yeni rəhbərliyinin "iki stul" siyasəti Vaşinqtonu hövsələdən çıxara bilər; **erməni nəşri: "Trampın təbrikində olduqca təhlükəli mesaj var..."**

Təsədüfi deyil ki, ABŞ prezidentinin təbrikdən çox, tələbə oxşayan məktubu Ermənistanın hakim dairələri və Qərbə bağlı ekspert çevrələrinə sevinc və məmnunluq deyil, məyusluq doğurub.

*****

"Trampın məktubundan dolayı ruh yüksəkliyi yaşamağa gerek yoxdur. Məktubun mətni formal mahiyyət daşıyır. Lakin orada sarkazm elementləri və olduqca təhlükəli mesaj var". "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu barədə 1 in.am erməni nəşrinin siyasi şərhçisi Sərkis Arsruni "Tramp Paşinyana istehza edir, yoxsa?.." sərlövəli məqaləsində qeyd edib.

Müəllif daha sonra yazır: "Bu təbrik çox pis keyfiyyətlidir. Belə təəssürat yaranır ki, Ermənistan öz qonşuları ilə dinc-yanaşı yaşayan ölkə deyil. Başqa bir təəssürat odur ki, Nikol Paşinyan Qarabağ problemini həll etməyincə xüsusi bir erməni-Amerika gündəmi mövcud olmayacaq. Belə mesajlar hələ bundan sonra da olacaq, nədən ki, inqilabdan sonrakı 9 ayda ikitərəfli münasibətlərdə dözülməz bir vakuüm hökm sürür - əgər Ararat Mirzəyanın qalmağalı

ABŞ səfəri nəzərə alınmazsa. Hansı səfər ki, erməni diplomatiyasının BMT Baş Məclisinin sessiyası çərçivəsində Tramp-Paşinyan görüşünün təşkil etmək yönündə səylərini çilik-çilik elədi".

Erməni portalı bu yerə Rusiyadan gələn siqnalların da yaxşı bir şey vəd etmədiyini bildirir: "Səmimi olsa, Donald Tramp heç də yeganə, müstəsna deyil. Bir neçə gün öncə Rusiya XİN-in başçısı Sergey Lavrov özünün mətbuat konfransında işarə vurdu ki, yaxşı olardı İrəvan Qarabağ məsələsində Bakının siyasətinə uyğun hərəkət eləsin. Trampın və Lavrovun sözləri fərqlidir, ancaq fikir eynidir. Bütün bunlar belə bir qənaətdə gəlməyə əsas verir ki, Ermənistan hakimiyyəti istəsə də, istəməsə də Dağlıq Qarabağ problemi ilə bağlı danışıqlar prosesinin təhlükəli burulğanına düşüb. Ya da qeyri-effektiv xarici siyasət ona gətirib ki, həm Moskvada, həm də Vaşinqtonda erməni hökuməti ilə aşkar sarkazm dilində danışıq. Hər iki halda küçənin qışqırığı vəziyyəti xilas edə bilməyəcək, çünki erməni demokratiyasının institutlaşmasına ehtiyacı var".

Erməni şərhçi ardınca Avropa Birliyinin İrəvana ünvanlı mesajlarına yer verir. "Bu ərəfədə Brüsseldə də Qarabağ problemini yada salıblar. Avropa Birliyi Dağlıq Qarabağ danışıqlarında pozitiv siqnallar görür və ümid edir ki, tərəflər son görüşlərdə əldə olunan anlaşmaları həyata keçirəcək. Bu haqda təşkilatın xarici siyasət məsələləri üzrə komissarı Federike Moqerinin bəyanatında deyilir. Bütün bunların fonunda Trampın təbrikinin məzmunu daha dəqiq görünür".

*****

Erməni nəşrindəki təhlildən də görüldüyü kimi, həm Azərbaycan torpaqlarını nəzarətdə saxlamaq, həm də Rusiya və ABŞ-la eyni vaxtda yaxşı münasibətdə olub hər ikisindən siyasi-maddi dəstəyini almaq istəyən hiyləgər ermənilərin Qərb planları fiasko olmaqdadır. Bu xüsusda Trampın Paşinyana təbrik məktubu belə bir mesajı da özündə ehtiva edir ki, işğalçı ölkənin yeni rəhbərliyinin Sərkisyan rejimi kimi "iki stul" siyasətinə üstünlük verməkdə davam etməsi Qərbi, əsasən Vaşinqtonu günün birində hövsələdən çıxara bilər...

□ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

Son zamanlar sosial şəbəkələrdə özünü kosmopolit, qərbyönlü adlandıran insanların "Dağlıq Qarabağı ermənilərə verməyə razılaşaq, ətraf rayonları geri alaq, ermənilərlə barışaq" xarakterli kampaniya başladığı müşahidə olunur.

Kampaniyanın get-gedə böyüməsi artıq etirazlara səbəb olmaqdadır.

Qarabağ Azadlıq Təşkilatının sədri Akif Nağı bu barədə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, başlanan bu kampaniya təsadüfi deyil və arxasında böyük qüvvələr dayanır: "Ermənilər çoxdandı bu istiqamətdə iş aparır. İndi ilk nəticələri özünü göstərir. Bildiyimə görə, REAL deyilən təşkilatın şəbəkəsi ilə bir qrup QHT rəhbəri Avropa qurumlarına müraciət göndəriblər ki, biz müharibə istəmirik, Dağlıq Qarabağ da bizim üçün vacib deyil, əsas olan Avropa dəyərləri, Qərbə inteqrasiyadır. Bu məsələdə onlara yardım elemələrini xahiş ediblər. Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin Paris görüşündəki "xalqları sülhə hazırlamaq" tapşırığı da eyni məqsədə xidmət edir. Bu günə qədər "xalq diplomatiyası" oyunları da həmin mərkəzlərdən idarə olunur. Biz Qarabağ Azadlıq Təşkilatı olaraq buna imkan verməmişik, bundan sonra da verməyəcəyik. Bu hadisə mənə Nəriman Nərimanovun 1920-ci ildə verdiyi "Biz hamımız bolşeviklik, kommunistik, sərhədin fərqi yoxdur, Zəngəzur, Naxçıvanı ermənilərə veririk" bəyanatını

Sosial şəbəkədə "ermənilərə güzəştə gedək" təbliğatı

Akif Nağı: "Bunların hamısının arxasında erməni lobbisi dayanır və maliyyələşdirir"

xatırladır. İndi bizim bəzi başa-bəla "demokratlar" eyni tezi səsəndirməyə cəhd edirlər ki, hamımız demokratıq, Dağlıq Qarabağın kimin nəzarətində

olmasının fərqi yoxdur. Hətta mənə dedilər ki, İlqar Məmmədov hansısa toplantıda deyib ki, bir neçə kilometr torpağa görə Qərbin dəyərlərindən və dəstə-

yindən imtina edə bilmərik. Bu təhlükəli meyillər var. Ona görə də qarşısını vaxtında almaliyiq. Xalqımız ayıq-sayıq olmalıdır. Bunların hamısının arxasında erməni lobbisi dayanır və maliyyələşdirir. Bu kampaniyaya son qoymaq üçün bütün imkanlardan istifadə olunmalıdır".

Politoloq Natiq Miri bildirdi ki, Azərbaycanın və Ermənistanın xarici işlər nazirlərinin bu yaxınlarda görüşü və bu kontekstdə ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlərinin verdiyi açıqlamanı diqqətə almaq lazımdır. Məhz həmin açıqlamadan sonra məlum kampaniya başlayıb: "Açıqlamalarda Azərbaycan və Ermənistanın öz xalqlarını sülhə hazırlamaq məsələsi qoyulur. Əgər öz xalqlarını sülhə hazırlamaq fikri tələq olunursa, deməli,

qarşılıqlı güzəştlərdən söhbət gedir. Çox maraqlıdır ki, məhz bu açıqlamadan sonra Azərbaycanda sosial şəbəkələrdə, media orqanlarında ermənilərlə barışmağın, güzəştə getməyin vacibliyi təbliğatı başlanıb. Bu, sosial şəbəkə iştirakçılarının özfealiyyəti deyil. Belə bir kampaniyanın başladılması xüsusi göstəricidir və müəyyən xarici, daxili qüvvələr tərəfindən idarə olunur".

Politoloq qeyd etdi ki, Azərbaycanın 25 ildir atəşkəsə əməl etməsi, sülh danışıqları aparması ermənilərə güzəştədir: "Azərbaycanın 20 faiz işğal olunmuş ərazilərindən Ermənistan qoşunları çıxarılmalıdır və qarşılığında Azərbaycan Ermənistanla barışsa, diplomatik münasibətlər qura bilər. Azərbaycanın güzəşti

bu olmalıdır. Ermənistanın inkişafı Azərbaycanla və Türkiyə ilə sərhədlərin açılmasından, iqtisadi əlaqələrin qurulmasından keçir. Buna Ermənistanın ehtiyacı var. Bizim torpaqlarımız işğal olunub. İşğal aradan qalxmadan hansı sülhdən danışmaq olar?! Axı bu, mümkün deyil. Ona görə də sosial şəbəkələrdə və bir sıra media orqanlarında "Dağlıq Qarabağı güzəştə getmək, ermənilərlə barışmaq" kimi təbliğat qətiyyətinə döngün deyil, dövlət və milli maraqlarımıza zərərdir. Bu təbliğat kampaniyasını kimlərin aparmasından asılı olmayaraq, bilmək lazımdır ki, bu kampaniyanın arxasında mərkəli planlar və qüvvələr dayanıb. Avropanın, Qərbin grantlarından qidalanan insanlar, qruplar, şəbəkə var ki, onlar bu kampaniyayı aparmaqla müəyyən missiyanı yerinə yetirirlər. O adamlara və şəbəkəyə grantlar elə-belə verilmir. Grantları alanlar torpaqların güc yolu ilə azad olunması əleyhinə təbliğat, güzəştlər qarşılığında sülh təbliğatını aparmaq öhdəliyini götürmüş olurlar. Bu xətt onların qarşısında qoyulub. Həmin şəbəkədə olanlar onların qarşısında qoyulan şərtlərə uyğun davranırlar. Bu şərtlərdən biri de odur ki, nə bahasına olursun Ermənistanla müharibə olmasın təbliğatını cəmiyyətə yeritməkdir. Ancaq onlar bilməlidirlər ki, onların təbliğatı Azərbaycan xalqını öz torpaqlarının hansısa hissəsini güzəştə getməyə hazırlaya bilməz. Heç bir təbliğatın buna nail olması mümkün deyil".

□ Elibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

«Paris görüşü Qarabağla bağlı yeni situasiya yaradıb» iddiası

"Xalqların sülhə hazırlanması" ətrafında müzakirələr erməniləri niyə təşvişə salıb? **Arzu Nağıyev:** "Azərbaycan son illər bu istiqamətdə müəyyən üstünlüklər əldə edib, erməniləri qorxudan həm də budur..."

Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin Paris görüşündən sonra Qarabağ məsələsinin həlli prosesinin "ölü" nöqtədən tərpənəcəyi barədə şərhlər artmaqdadır.

Doğrudur, Azərbaycan və Ermənistan arasında nə baş verdiyini dəqiq bilməyən ekspertlər hələlik birmənalı fikir bildirməyə çətinlik çəkirlər. Ancaq bütün bu şübhələrlə zəngin rəylərin içərisində nələrinə baş verdiyi qənaəti düşüncələrə hakim kəsilib.

Qeyd edək ki, Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin Paris görüşündən sonra Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi "faydalı və çox müsbət fikir mübadiləsi aparıldığını" bəyan edib. XİN-in sözcüsü Leyla Abdullayeva "BBC Nyus Azərbaycanca"ya deyib ki, iki ölkənin xarici işlər nazirləri Paris görüşündə "ölkə əhalisini sülhə hazırlamaq üçün konkret tədbirlərin görülməsinə ehtiyac duyulması barədə" razılaşıblar. "Bununla bağlı ötən ilin dekabrında Milanda iki ölkə xarici işlər nazirləri və ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrləri tərəfindən qəbul olunmuş birgə bəyanatda da "əhalinin sülhə hazırlanması üçün konkret addımların atılması ilə bağlı çağırış əks olunmuşdur" - XİN sözcüsü deyib.

Elə daha çox müzakirələrə səbəb olan da xalqların sülhə hazırlanması ilə bağlı razılaşmadır. Azərbaycanda hesab edirlər ki, ərazilər işğaldan azad edil-

mədən hansısa sülhə hazırlanmadan söhbət gedə bilməz. Ermənistanın isə narahatlığı var ki, Nikol Paşinyan hökuməti torpaqları Azərbaycana qaytarmaq üçün hansısa anlaşmaya gedib. Xüsusən də Daşnaksütyun Partiyasının məhz bu günlərdə Dağlıq Qarabağda peyda olması və ilk dəfə özünün toplantısını işğal olunmuş hansısa anlaşmanın qarşısını almaq, Paşinyanı sülh razılaşmasından çəkəndirmək üçün belə bir taktiki gediş ediblər. Ermənistanın Qarabağ razılaşmalarının pik məqamında olunmuş hansısa anlaşmanın qarşısını almaq, Paşinyanı sülh razılaşmasından çəkəndirmək üçün belə bir taktiki gediş ediblər.

Bundan əvvəl Rusiya XİN başçısı Sergey Lavrov Azərbaycan tərəfindən münasibətə qəbul edilən erməni millətçiləri əldə olunmuş hansısa anlaşmanın qarşısını almaq, Paşinyanı sülh razılaşmasından çəkəndirmək üçün belə bir taktiki gediş ediblər. Ermənistanın Qarabağ razılaşmalarının pik məqamında olunmuş hansısa anlaşmanın qarşısını almaq, Paşinyanı sülh razılaşmasından çəkəndirmək üçün belə bir taktiki gediş ediblər.

Həmçinin BMT-nin baş katibi Antonio Quterreş Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov və Ermənistanın xarici işlər naziri Zöhrab Mnatsakanyan arasında yanvarın 16-da Parisdə keçirilən görüşü müsbət qiymətləndirib.

Eyni zamanda Avropa İttifaqının xarici siyasət üzrə ali komissarı Federika Mogerini erməni mediasına deyib ki, təmsil etdiyi qurum tərəflər arasındakı son təmasların danışıqlar prosesinə müsbət impuls verəcəyinə inanır.

Qeyd edək ki, Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin Paris görüşündən sonra Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi də "faydalı və çox müsbət fikir mübadiləsi aparıldığını" bəyan etmişdi. Azərbaycan prezidenti isə birmənalı şəkildə dəfələrlə bəyan edib ki, ərazi bütövlüyünün pozulması məsələsi danışıqların predmeti ola bilməz. Elə Bakının Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlığı məsələsində də ərazi bütövlüyü prinsipinə hörmət edilməsi ilk şərt olaraq qoyulub. Bu mənada Ermənistanın son anlaşma ilə bağlı ciddi narahatlıq var. Hökumət ölkəni xilas etməkdən ötrü işğal siyasətindən əl çəkə bilər deyər, əndişələr mövcuddur. Amma fəlakətlər içərisində olan erməni əhalisi arasında keçirilən son sorğular da nəhayət, İrəvanın "daş" etyindən tökməsinin vaxtı çatıb, qənaətini yaradır. Ermənilər azərbaycanlılarla dinc, mehriban qonşuluq şəraitində yaşadıqları vaxtları xatırlayırlar, azərbaycanlılardan pis münasibət görmədiklərini deyirlər.

"Azərbaycan Respublikası Dağlıq Qarabağ Bölgəsinin

miyyət formalaşmayıb və formalaşmasından sonra hansı addımların atılacağına da aydınlaşdırılması labüddür. Məhz buna görə də fevralda yeni bir görüşün keçirilməsi planlaşdırılır. Paşinyan hakimiyyəti belə bəyanatlar vasitəsilə sanki vaxtı uzatmağa çalışır. Təbii ki, Azərbaycan son illər bu istiqamətdə müəyyən üstünlüklərə malikdir, bu, erməniləri qorxudan amillərdəndir. Hətta son danışıqlardan sonra da bunu müşahidə etmək olar. Ermənilərin fikrincə, iş və idarəçilik təcrübəsi az olan yeni hakimiyyət danışıqlar prosesini uduzmaqda davam edir və bu da münasibətin Azərbaycanın xeyrinə həlli ilə nəticələnməyə bilər".

İşğal altındakı Dağlıq Qarabağda keçirilən daşnak yığıncağına gəldikdə isə A.Nağıyev bildirdi ki, bu da Qarabağ kartından istifadə etməyin bir növüdür: "Paşinyan siyasi gediş edir ki, orada hakimiyyəti radikal millətçilər əvəz etsin. Bunu da diaspora və Ermənistan vətəndaşları dəstəkləyir. Yeni yeni hakimiyyət vəzifə bölgülərini yekunlaşdırdıqdan sonra konkret fikirlər yürüdə bilirlər. Hələ ki Ermənistan xaosluq bir vəziyyətə həkim sürür və bu da özünü aydın göstərir".

Erməni ekspertlərinin "Aprel-may aylarında Azərbaycan hücumu keçə bilər" məzmunlu həyəcanlı bəyanatını da diqqətdən qaçırmamaq lazımdır. İşğalçı ölkədə artıq çoxları anlayır ki, Azərbaycan danışıqların danışıq xatirə aparılması ilə barışmaq niyyətində deyil. Aprel döyüşləri və Naxçıvan əməliyyatından sonra həm beynəlxalq aləmdə, həm də Ermənistan vəziyyətdə daha real yanaşmaların sıraları gənişlənib. Bu mənada tezliklə "daş"ın yerindən tərpənəcəyini güman etmək olar...

□ E.PAŞASOY, "Yeni Müsavat"

Avtomobil servisində sürücülərin aldadılması son illərdə adi hala çevrilib. Xüsusilə rəsmi servislərdə bu hal ifrat hədədir. Maşının çalışma mexanizmlərindən, detallarının dəyişməyə ehtiyacı olub-olmamasından kifayət qədər məlumatlı olmayan avtomobil sahibləri açıq-aşkar aldadılır. Belə ki, sürücü maşında hansısa xırda nasazlıq hiss etdikdə, yaxud cari yağdəyişmə zamanı onun avtomobilinə "vahiməli" diaqnoz qoyulur. Hansısa bahalı bir detalın dəyişməsinin zəruriliyi, əks halda, 5 qat ziyana düşdüyü deyilir. Hansı ki, əslində həmin detalın dəyişməsinə ehtiyac olmur, sadəcə, xırda bir təmir, təmizləmə, sistem yuyulması ilə həyata keçirilənlə düzələcək problemi həyata keçirmək əvəzinə, qəsdən bahalı bir detal dəyişdirilir. Son illərdə belə süni ajiotaj "Hyundai" və "KIA"-nın rəsmi servislərində müxtəlif detallar üzərində yaranır. Bununla bağlı son vaxtlarda şikayətlər çoxalıb və əməkdaşımız apardığı müşahidələr və araşdırmalar zamanı böyük bir fırıldaq kampaniyasının izini düşüb...

Bir neçə il öncə adicəkilən servislərə yağdəyişməyə, yaxud da cari texniki baxışa gedən sürücünü avtomobilinin sürətlər qutusunda guya böyük problem aşkarlandığını deyərək, təşviş salırdılar. Bəzi sürücülərə sürətlər qutusunun elektron platasının - "beyninin" zədələndiyini, digərlərinə "satolit" adlanan detalın sıradan çıxdığını deyərək, vahiməyə salırdılar. Həmin detalların da qiyməti maşının markasından asılı olaraq, 300-500 manat civarında dəyişir. Diaqnostika edib maşın sahibinə deyirdilər ki,

"Hyundai" və "KIA" servislərində yağ nasosu fırılacağı

Rəsmi servislərdə sürücüləri müxtəlif bəhanələrlə təşvişə salıb soyurlar

əgər bu detal dərhal dəyişməsə, 3-5 günə sürətlər qutusu dağılacaq və 2-3 min manat arası ziyana düşəcək. Sürücü də məcbur qalaraq, daha az xərcə düşmək üçün qeyd edilən detalları alıb, guya canını qurtarmış olurdu. Hansı ki, əslində həmin detallar 90 faiz hallarda tam işlək vəziyyətdə olurdu, başı çıxmayan sürücülərə hansısa bir yeri göstərərək, "bax, bu sıradan çıxıb, tam zamanında sökdük, yoxsa "koropka" gəldirdi işinə, azı 2 min qabaqşan" deyib, onları guya sevin-dirirdilər. Bir müddət sonra isə adi servislərdəki vicdanlı ustalar bunun bir fırıldaq olduğunu aşkarladılar. Sürətlər qutusunun tezliklə dağılacağı diaqnozu qoyulan, sürücüsünü aldatmaq mümkün olmayan və yalançı təmirdən vaz keçən avtomobillər illərlə normal çalışıb. Bundan sonra sürətlər qutusu ajiotajı səngi-mişdi.

Daha sonra servislərdə süni yanacaq nasosu ajiotajı yaradılmışdı və bir qədər sonra bu da ifşa edildi.

İndi isə "Hyundai" və "KIA" servislərində mühərrikin yağ nasosu ilə bağlı böyük bir ajiotaj yaradılıb. Yağlamaya və ya cari texniki baxışa gedən sürücülərə deyirlər ki, bəs yağ an "əldən qoya" və getdiyini yerdə mühərrik dağıla bilər. Bəllidir ki, "Hyundai" və "KIA" avtomobillərinin mühərrikinin detalları, təmiri, yığılması hədsiz bahadır. Yeni model maşınlarında markasından asılı olaraq, əsaslı motor yığılması zamanı xərc hətta 5-6 min manata da yüksələ bilər. Beləliklə, maşın sahiblərinə "izah edilir" ki, yağ nasosu dəyişməsə, tezliklə mühərrik yığılmalı olacaqsın. Yağ nasosu isə heç də ucuz deyil, maşının markasından, ilindən asılı olaraq 400-1500 manat arasında dəyişir. Yalan məlumatla təş-

vişə salınan sürücü isə mühərrik yığılmaqdan əvvəl yağ nasosu dəyişməyin 3-5 qat ucuz olduğu qənaətinə gəlir və nəticədə servis fırıldaqçılıqla ona yeni yağ nasosu satır.

Bu şəkildə təşvişə salınmış bir sürücünün dedikləri: "Hyundai"-nin rəsmi servisində mənə dedilər ki, təcili yağ nasosu dəyişdirilməlidir. Mənim maşınım üçün olan nasosun da qiyməti 1500 manatdan bahadır. Paralel olaraq təklif etdilər ki, əgər bunu almağa gücüm çatmırsa, ən azı açığa üstündə olan yağ nasosunu yumalı, təmir etməlidirlər, bunun üçün də 200 manat ödənməlidir. İşdi-şayət, bir nasazlıq çıxarsa, onu düzəltməyə, xərc 500 manat olacaq. Mən 20 ildən çoxdur maşın sürürəm və avtomobilin işləmə mexanizmindən, motorun hansı halda vura biləcəyindən, yağ nasosunun funksiyasından

az-çox məlumatlıyam. Həm də diqqətimi çəkdi ki, servisdəki bütün sürücülərə yağ nasosunun dəyişməsi tövsiyə edilir. Bunun süni ajiotaj olduğunu anlayıb, servisin küyünə getmədim. Amma mənə süni şəkildə yaratdıqları narahatlığın tam aradan qalxması üçün adi bir motoristlə məsləhətləşdim. Həmin şəxs bildirdi ki, bu bir uydurmadır, yağ nasosu işləməyəndə salonda nasazlığı göstərən qırmızı işıq yanır, bu zaman sürücü, sadəcə, mühərrikin işini dayandırılmalıdır. Bunadək yağ nasosunun artıq sıradan çıxdığını iddia etməyə gülcüncdür. Ən çoxu maşına keyfiyyətsiz, standarta uyğun olmayan yağ tökülərsə, yağ nasosunun kəfkirində kirəc, zir-zibil yığıla bilər, yalnız onu təmizləmək lazımdır, adi servislərdə biz bu işi 50-70 manata görürük. Yaxud da keyfiyyətsiz yağ səbəbindən nasosunu normal təzyiqlə vurmaya, yaxud hansısa "salniki", "manjeti" sıradan çıxarıb, onu da çox asanlıqla dəyişmək olur. Buna görə yeni nasos almağa ehtiyac yoxdur. Ola bilsin ki, rəsmi servislərin işləri yaxşı getmir, bu dəfə kütləvi yağ nasosu satıb qazanmağa cəhd edirlər".

Bu usta məsləhət görüb ki, rəsmi servislərdə yalnız avtomobilin qarantiyalı dövründə maşınları təmir etdirlərlər. Qarantiyaya müddəti bitdikdən sonra isə servislər sürücüləri rəsmən soyur. Bu səbəbdən maşın sahiblərinə az xərcə düşmələri üçün adi sexlərdə çalışan vicdanlı, peşəkar usta tapmaları tövsiyə edilir.

□ **M. MAHRIZLI,**
"Yeni Müsavat"

2019-la bağlı proqnozlar özünü doğruldurmu...

Neftin qiymətinin bahalaşması, manata təzyiqlərin azalması, gübrə zavodunun işə düşməsi ilə yanaşı, bəzi məhsulların bahalaşması da qaçılmaz oldu

Ötən ilin sonunda verilən bir çox iqtisadi qərarlar, xüsusən də bəzi sahədə gömrük rüsumu və vergilərin artırılması səbəbindən bahalaşma olacağı gözlənilirdi. Avtomobildən tutmuş spirtli içki və tütün məhsullarına qədər bir çox sahələrdə bahalaşma xəbəri özünü doğrultdu. Eləcə də onun qiymətinin artması çörək istehsalçılarına narahat günlər yaşatdı və bu problem hələ də davam edir. Rusiya və Qazaxıstan kimi ölkələrdə taxıl qıtlığının yaşanması, dünya bazarında taxılın qiymətinin artması onun bahalaşması ilə nəticələndi ki, bu da çörəyin qiymətini dəyişmədiyi üçün çəkisinin azalmasına səbəb oldu. Bununla yanaşı, neftin ucuzlaşması, manata təzyiqlərin olacağı müzakirə edilirdi. Artıq ilin ilk ayının son on günlüyünü yaşamaqdayıq.

Bu müddətdə bir çox pozitiv proqnozlar özünü doğrultdu. Xüsusilə neftin bahalaşması hiss olunmaqdadır. Dünya bazarında "Brent" markalı neftin bir barelinin qiyməti 62,78 dollar, "Light" markalı neftin bir barelinin qiyməti isə 53,90 dollardır.

Neftin kəskin ucuzlaşdığı vaxtda manatın da dəyər itirəcəyi müzakirə ediləndə, artıq vəziyyət nisbətən dəyişməkdədir.

Bundan başqa, ilin əvvəlində prezident İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin iclasını keçirərək önəmli tapşırıqlar verdi ki, onlardan da ən başlıcası struktur islahatları oldu. Bu çıxışın ardından bir neçə sərəncamla xeyli dövlət qu-

rumları ləğv edildi. Bu da dövlət büdcəsinin yükünün azaldılması baxımından yadda qalan addım oldu.

İlin ilk ayının iqtisadi prosesləri ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışan iqtisadçı alim, sabiq maliyyə naziri Fikrət Yusifov da bildirdi ki, ilin ilk günlərində bazarda bəzi məhsulların qiymətlərində artımlar baş verdi: "Yeni ilin birinci ayının 2/3-i arxada qaldı. İlk 20 gündə bazarda bəzi məhsulların qiymətlərində bəzi artımlar baş verdi. Bu artımların real və psixoloji səbəbləri mövcuddur. Real amillər bəzi məhsullara tətbiq edilən aksiz vergilərinin bu ilin yanvar ayının əvvəlindən artırılması ilə bağlıdır. Psixoloji amillər isə

neftin qiymətləri ətrafında keçən ilin son aylarında baş vermiş kəskin ucuzlaşmalarla bağlıdır".

F.Yusifovun sözlərinə görə, neft qiymətlərinin göstərdiyimiz dövrdə bəzən 1 barrel üçün 50 dollardan da aşağı düşə bilməsi manatın ətrafında bir ajiotaj yarada bildi: "Təbii ki, cəmiyyətdə hamıdan

"ayıq-sayıq" olan ticarət adamları dərhal bundan istifadə etməyə başladılar. Onlar bir çox idxal məhsullarının qiymətlərini tədricən artırmağa start verdilər. Hesab etdilər ki, manatın ucuzlaşması baş versə bu yolla öncədən itkilərini sığortalaya bilərlər. Lakin 2019-cu ilin yanvar ayının 1-dən etibarən gündəlik neft

hasilatını 1,2 milyon barrel azaltmağa dair OPEK-in qərarı demək olar ki, özünü doğrultmağa başladı. Neftin qiymətləri 1 barrel üçün ötən ilin dekabr ayının sonlarındakı 50 dollar səviyyəsindən 60-62 dollar səviyyəsinə qədər yüksəldi. Qiymətlərin bu şəkildə artımı manatın məzənnəsi ətrafındakı söz-söhbətləri ara-

dan qaldıra bildi. Bazarda da qiymətlərin sabitləşməsi baş verdi".

İqtisadçı alim onu da vurğuladı ki, indi qiymətlərin qaldırılması üçün heç bir əsas yoxdur: "Bu o halda baş verə bilər ki, neftin qiymətləri 1 barrel üçün 40 dollardan aşağı düşməyə başlasın. Çünki bu zaman manatın ucuzlaşması qaçılmaz ola bilər. Ancaq gözlənilən odur ki, neftin qiymətləri hələ ki sabitdir və o, az-az da olsa artır. Bu isə manatın sabitliyi üçün əsas şərtidir".

Fikrət Yusifov vurğuladı ki, ötən 20 gün ərzində ən yaddaqalan mühüm iqtisadi hadisə isə Sumqayıtda azot gübrəsi istehsal edəcək Sumqayıt Karbamid Zavodunun açılışı oldu: "Bu müəssisənin ölkənin aqrar sektoruna və bütövlükdə qeyri-neft sektorunun inkişafına töhfəsi kifayət qədər böyük olacaq. Müəssisənin məhsulunun 70 faizi ixrac ediləcək və ölkənin bu məhsulla olan tələbatı tam ödənilmiş olacaq. Beləliklə, hər il Azərbaycanın gübrə idxalına xərclədiyi 90 milyon dollara qənaət olunmaqla yanaşı, yeni zavodun məhsullarının ixracı hesabına ölkəmizə 160 milyon dollar valyuta da daxil olacaq".

□ **Nərgiz LİFTİYEVƏ,**
"Yeni Müsavat"

Ötən həftə Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri bu il üçün ilk dəfə ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri ilə birlikdə Parisdə görüşdülər. Rəsmi məlumatlara görə, 4 saatdan çox çəkən danışıqdan sonra tərəflər xalqları sülhə hazırlamağın zəruriliyi barədə razılığa gəldiklərini açıqladılar. Həmçinin bu formatda müzakirələrin gələn ay davam etdirilməsi və iki ölkə rəhbərlərinin görüşünü təşkil etmək yönündə ilkin anlaşma əldə olundu. Bu barədə tərəflərin və vasitəçilərin yaydığı bəyanatda bildirilir.

Paris görüşünü intriqaqlı edən də ən əvvəl budur. Görüşdən sonra hamı Azərbaycanda və Ermənistanda "xalqları sülhə hazırlamaq" zəruriliyinin arxasındakı detalları bilməyə çalışır. Xüsusən də işğalçı ölkədə inqilabdan sonra müxalifətə keçmiş Qarabağ klanının, devrilmiş prezident Serj Sərkisyanın rəhbəri olduğu Ermənistan Respublikaçı Partiyasının (ERP) təmsilçiləri hansısa sülh anlaşmasının yaxınlaşdığını iddia edərək, Nikol Paşinyan və onun hökumətini şantaj eləməyə, anlaşmanın mahiyyətini bilmədikləri halda onu hətta erməni maraqlarına xəyanətdə suçlamağa başlayıblar.

Məsələn, partiyanın mətbuat katibi Eduard Şarmazanov bildirib ki, ERP-də "Qarabağa və bütövlükdə xarici siyasətə görə əndişə var". Sitat: "Biz hakimiyyətin bəzi addımlarından narahatıq. Xüsusən də Azərbaycan və Ermənistan Xarici İşlər nazirlikləri başçıların görüşləri ilə bağlı hansıların ki, detalları haqda heç nə bildirilmir. Biz görürük ki, İlham Əliyev və Elmar Məmmədyanov danışıqlara hansısa ümidlər bağlayırlar. Bizə çox maraqlıdır ki, bunlar nə ümidlərdir. Ermənistan hakimiyyəti öz növbəsində, konkret qiymət vermir. Erməni hakimiyyətinin təcrübəsizliyi nəticəsində Ermənistan danışıq prosesində öz mövqelərini itirir".

Mətbuat katibinin fikrincə, indiki hökumət, ümumiyyətlə, ölkənin milli və dövlət maraqlarından çıxış etmir.

*****

Maraqlıdır ki, düşmən ölkədə müharibədən yana da əndişə yaşanır. Hətta erməni nəşrlərindən biri iddia edib ki,

aprel-may aylarında Azərbaycan hücumu keçə bilər. Nəşr yazıb ki, Ermənistan Müdafiə Nazirliyində ötən həftə bir sıra qapalı məsləhətləşmələr olub və "konkret məsələlər" müzakirə olunub. Həmin "konkret məsələlər"dən biri yazda, aprel-may aylarında Azərbaycanın Qarabağda hansısa lokal, hətta total hərbi əməliyyatlara başlamasının istisna edilmədiyi barədə olub. Müzakirələrdə Ermənistan ordusunun bu əməliyyatlara qarşı dayanmaq potensialının nəzərdən keçirildiyi də bildirilir.

İrəvandakı Qafqaz İnstitutunun direktoru, politoloq Aleksandr İskənderyan isə tərəflərin yaxın gələcəkdə ümumi dil tapacağı perspektivinə şübhə ilə yanaşdığını deyib. Onu zənnincə, Azərbaycan qarşılıqlı güzəştlərə (?!-red.) hazır deyil. "Əgər hazır olsaydı, bunun üçün inqilabı gözləməz və güzəştlər barədə danışıqları keçmiş rəhbərliklə başlayardı", - deyə o iddia edib. Erməni politoloq sərhəddə yənidən gərginləşmənin olacağını istisna etməyib, lakin genişmiqyaslı müharibənin olacağını düşünmür.

"Gərginliyin azalması onunla bağlıdır ki, Azərbaycan rəhbərliyi indiki mərhələdə vəziyyəti gərginləşdirməyin lazım olmadığını anlayır. Lakin gərginlik artacaq", - İskənderyan əlavə edib.

Öz növbəsində başqa bir erməni siyasi şərhçi Akop Badalyan hesab edir ki, danışıqlarda status-kvoya nəzarət siyasəti mexanizmlərinin tətbiqi və gərginləşmə risklərinin azaldılması cəhdləri edilir. Onun sözlərinə görə, artıq münaqişə zonasında bərqərar olmuş status-kvo legitimlik qazanıb. "Həmsədrlər özlə-

Ermənistanda həm sülh, həm də müharibə tələsi artır - səbəb

XİN rəhbərlərinin Paris görüşü işğalçı ölkədə bir yandan təslimçilik, digər yandan müharibə mövzusunı qızıqdırıb; Paşinyan satqınlıqda ittiham və şantaj edilir; **erməni politoloq: "Azərbaycan probleminin hərb yolu ilə həlli ideyasından imtina etməyəcək..."**

ri də anlayır ki, qarşılıqlı güzəşt prinsipi işləmir və status-kvonun dəyişdirilməsi cəhdləri yeni müharibəyə səbəb olacaq", - deyə o qeyd edib. Badalyana görə, Azərbaycan probleminin hərb yolu ilə həlli ideyasından imtina etməyəcək.

*****

Beləcə, Ermənistanda hazırda Qarabağla bağlı həm sülh, həm də müharibə tələsinin artdığı müşahidə olunur. Paralel surətdə baş nazir Nikol Paşinyan Dağlıq Qarabağ ermənilərini birbaşa danışıqlara qoşmaqla bağlı öz tələbindən geri çəkməkdə ittiham olunur. Guya o, öz xalqını aldadıb. Halbuki separatçıların birbaşa danışıqlara qoşulmasına rəsmi Bakının heç vaxt razılıq verməyəcəyi öncədən hamıya, o cümlədən artıq müxalifətdə olan Qarabağ klanına, erməni ekspert çevrələrinə və həmsədrlərə yaxşı bəlli idi.

Elə də oldu. Danışıqlar yəni Azərbaycan və Ermənistan arasında, onların xarici siyasət idarəsinin başçıları səviyyəsində davam etdirilir. Bu da şübhə yox ki, Azərbaycanın prinsipial mövqeyi sayəsində mümkün oldu. Qarabağda dair yekun qərarı da nə vaxtsa məhz Azərbaycan və Ermənistan rəhbərləri səviyyəsində verəcək, daha sonra

iki ölkənin parlamentləri ictimai rəyi nəzərə alaraq həmin qərarı təsdiqləyəcək.

O ki qaldı separatçıların danışıqlara qoşulmasına, rəsmi Bakı buna əslində etiraz eləmir, ancaq Dağlıq Qarabağ erməniləri ATƏT-in Minsk Qrupunun mandatına uyğun olaraq, sülh prosesində Dağlıq Qarabağın azərbaycanlı icması kimi, yalnız maraqlı tərəf qismində iştirak edə bilərlər. Yeni danışıqlara hər iki icmanın legitim təmsilçiləri eyni statusla qatıla bilər.

Yeri gəlmişkən, Dağlıq Qarabağın azərbaycanlı icmasının yeni rəhbəri Tural Gəncəliyev iki xalq arasında bənşək və etimad mühitinin yaradılması naminə buna hazır olduğunu bəyan edib. Hər necə olmasa, bölgədə iki xalqın nümayəndələri gec-tez birgə yaşamağa olacaqlar. Demək, qarşılıqlı etimad da ilk növbədə onların arasında yaranmalıdır. Azərbaycan dövləti bu prosesə təkən verməyə, köçkünlərin öz doğma yurdlarına qayıdışı üçün bütün mümkün dinc ərçaqlardan istifadə eləməyə hazırdır.

Lakin bu zaman ölkəmizin ərazi bütövlüyü siyasəti alver predmeti ola bilməz. Bakı işğal edilmiş torpaqlarımızda ikinci, qondarma erməni dövləti yaradılmasına heç vaxt izn ver-

məyəcək. Dəfələrlə və rəsmən bəyan edildiyi kimi, bunu gözləyənlər boşuna gözləyir və əfsus ki, sülhü deyil, müharibəni yaxınlaşdırırlar.

*****

Qərb təhlilçiləri də Paris görüşünün əvvəlki bu tipli təmaslardan pozitiv planda fərqləndiyini qeyd edirlər.

"Son bir neçə ildə ilk dəfədir ki, Qarabağ danışıqlarında irəliləyiş müşahidə olunur". "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu sözləri britaniyalı jurnalçı və yazar, Karnegi Beynəlxalq Sülh Fondunun təhlilçisi, Qafqaz, xüsusilə Qarabağ münaqişəsi üzrə mütəxəssis Tomas de Vaal 2019-cu ildə Dağlıq Qarabağ konfliktini istiqamətində hansı dəyişikliklərin gözlənilməliyi haqda axar.az-a danışarkən deyib.

Onun sözlərinə görə, xarici işlər nazirlərinin Paris görüşü bu cəhətdən xüsusi əhəmiyyət kəsb edir: "Sözünə görə görüşdən sonra ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri olduqca həvəsləndirici (ümidverici) bəyanatla çıxış etdilər. Bu tipli bəyanatı sonuncu dəfə mən 2011-ci ildəki Kazan görüşündən sonra müşahidə etmişdim. Nə dəyişdi? Aydındır ki, Ermənistanda legitimliyi olan və rəhbərləri 1990-cı il-

lərin müharibəsində birbaşa iştirak etməyən bir hökumətin hakimiyyətə gəlməsi dinamikanı dəyişdi. Azərbaycan tərəfi də Qərb tərəfdəşlərinə müsbət təkliflər irəli sürə bildiyini sübuta yetirmək istəyir. Həmsədrlərin bəyanatında ən maraqlı məqamlardan biri də nazirin "əhalini sülhə hazırlamaq üçün konkret tədbirlərin görülməsinin zərurəti" ilə razılaşması faktı oldu".

Politoloqa görə, bu, artıq yeni bir şeydir və "sülh razılaşmasının kağız üzərində iki liderin imzası ilə deyil, həm də erməni və Azərbaycan xalqlarının dəstəyini tələb etdiyinin etirafıdır".

"Bütün bunları vurğuladıqdan sonra bir az realist olmalıyıq. İki tərəfin mövqeyi hələ çox uzaqdır. Onlar təxminən iki il yarım müharibə astanasında idilər. Mən bunu vəziyyəti sabitləşdirmək və sülh prosesinin yenidən başlanğıcı üçün atılmış hər hansı bir addımdan daha güclü olduğunu düşünürəm", - deyə de-Vaal əlavə edib.

Lakin aydındır ki, danışıqlar prosesinin böyük sülh anlaşması ilə bitməsi ən əvvəl işğalçı tərəfdən asılıdır. Çünki Azərbaycanın güzəştə gedəcəyi bir şey yoxdur və heç vaxt öz ərazisinin bir qisminin de-yure itirilməsi əvəzinə sülh variantına razı olmayacaq.

Yanvar ayının 22-də İsveçrənin Davos şəhərində 49-cu Dünya İqtisadi Forumu baş tutacaq. Bu ilki zirvə toplantısında mövzu "Qloballaşma 4: Dördüncü sənaye inqilabı dövründə yeni infrastrukturun formalaşdırılması" olacaq. Forumla bağlı ən çox müzakirə edilən məsələlərdən biri də ABŞ prezidenti Donald Trampın iştirak etməkdən imtina etməsidir. Tramp twitterdə yazdığı açıqlamada bildirdi ki, demokratların, sərhəd təhlükəsizliyinin və xalqımızın təhlükəsizliyi ilə bağlı önəmli fikir ayrılıqları səbəbindən Dünya İqtisadi Forumu üçün Davos səfərini ləğv edir: "Dünya İqtisadi Forumuna isə ən səmimi diləklərimi və üzrlərimi çatdırıram".

Trampla yanaşı, Böyük Britaniyanın baş naziri Tereza Mey və Fransa prezidenti Emmanuel Makron da Davosdakı zirvə toplantısında iştirak etməyəcək. Onların forumdan kənar qalmasının səbəbi ölkədaxili problemlərdir.

Qardaş Türkiyəni isə xarici işlər naziri Məvlud Çavuşoğlu, maliyyə naziri Berat Albayrak, ticarət naziri Ruhsar Pekcan və Mərkəzi Bankın rəhbəri Murad Çetinkayanın təmsil etməsi gözlənilir.

Qeyd edək ki, Davos Zirvə toplantısına 110 ölkədən 3 mindən çox iş adamı, siyasətçi, elm adamı və vətəndaş cəmiyyəti nümayəndəsi qatılacaq. 60-dan çox ölkənin dövlət başçısı və baş nazir səviyyəsində təmsil ediləcəyi zirvədə Almaniya baş naziri Angela Merkel, Yaponiya baş naziri Şinzo Abe və Böyük Britaniya kraliçasının ikinci varisi, Kambric şahzadəsi Viliam əsas iştirakçılar olaraq ön plandadırlar. Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin də Davos forumunda iştirak edəcəyi bildirilir. O cümlədən BMT, NATO, Dünya Bankı kimi beynəlxalq təşkilatların rəhbərliyi də foruma qatılacaq.

Dünya İqtisadi Forumunun

Bu gün 49-cu Davos İqtisadi Forumu işə başlayır

Dünyanın 3 liderinin iştirakdan imtina etdiyi Zirvə toplantısında nələr olacaq...

qurucusu və İdarə Heyətinin rəhbəri Klaus Şvab isə bildirdi ki, gənc nəslin iştirakı daha önəmlidir.

Forumla bağlı baş verənlər "Yeni Müsavat"a şərh edən iqtisadçı ekspert Natiq Cəfəri bildirdi ki, toplantıda Trampın iştirak etməməsi təsadüfi deyil: "Bir qayda olaraq Davos Forumunda

qloballaşma məsələlərini önə çəkir. Ancaq Trampın qloballaşma əleyhinə olan bir şəxs olması artıq sual doğurmur. Daim qloballaşma əleyhinə çıxış edən, Amerika maraqların hər şeydən üstün tutan, ticarət müharibələri aparan, gömrük rüsumlarını artıran bir prezidentdir. ABŞ-ın əvvəlki prezidentlərinin siyasətinə nəzər sal-

saq, Trampın bu profili yenidir. Çünki Amerika həmişə qloballaşmanın tərəfdarı kimi çıxış edirdi. İndi dünyada və Amerikada yeni trend başlayıb. Qloballaşmanın əleyhinə olan və bu prosesdə hər bir ölkənin marağını önə çıxdığı bir dövrdür. Trampın Davos Forumuna qatılmamasının səbəbi kimi

formal olaraq hökumətin bağlanması məsələsi göstərilir. Ancaq mən düşünürəm ki, bunun daha global səbəbi var, Trampın qloballaşma əleyhinə olması və ölkəsinin nüfuzundan istifadə edərək Amerika maraqlarını irəli çıxarmasıdır. ABŞ prezidentinin qatılmaması təbii ki, forumun nüfuzuna xələf gətirir".

İqtisadçı vurğuladı ki, bütün bunlara baxmayaraq, Davos Forumu dünyanın ən nüfuzlu platformalarından biridir, dünyanın inkişaf trendlərinin müzakirə olunduğu bir məkandır: "Çox güman ki, mövzular da bununla bağlı olacaq. Mən proqramı nəzərdən keçirmişəm. Müzakirələr yeni texnologiyalarla, süni intellektin iqtisadiyyatda tətbiqi ilə bağlı, blokçeyn texnologiyasının iqtisadiyyata tətbiqi ilə bağlı olacaq. Bir də ekoloji məsələlərə yer ayrılacağı gözlənilir. İqtisadiyyatın, sənayenin, ekologiya ilə, yaşıl iqtisadiyyatla birgə fəaliyyəti ilə bağlı məsələlər olacaq. Maraqlı bir forum olacaq və dünyanın yaxın illərdəki inkişaf istiqamətləri müzakirə ediləcək".

İqtisadçı alim Vüqar Bayramov da "Yeni Müsavat"a açıqlamasında vurğuladı ki, Trampın qatılmaması Davos Forumunun əhəmiyyətini azaltmır: "Davos İqtisadi Forumu yeganə forumdur ki, dünyanın ən böyük dövlətləri-

nin hökumət başçıları, şirkət rəhbərləri və vətəndaş cəmiyyətinin nümayəndələrini bir araya yığmaq imkanına malikdir. 2019-cu ildə isə ötən illərdən fərqli olaraq bir çox ölkələrin rəhbərləri bu forumda iştirak edə bilməyəcək. Ən çox diqqət çəkən isə Trampın foruma qatılmamasıdır. Ancaq bu heç də Davos İqtisadi Forumunu boykot etməsi anlamına gəlmir. O, twitter səhifəsində də bildirmişdi ki, bu foruma qatılmaması ABŞ-ın daxili problemləri ilə bağlıdır. Söhbət ABŞ-la Meksika arasındakı divanın inşası ilə bağlı razılığın əldə edilməməsindən gəlir. Tramp hesab edir ki, indiki durumda Vaşinqtonda qalması bu məsələni çözməsinə səbəb ola bilər. Hətta Davos İqtisadi Forumundan üzrxahlıq da etdi. Düşünürəm ki, bu forumun əhəmiyyəti itib".

İqtisadçının fikrincə, Azərbaycan üçün forumda iştirak xarici investisiyanın ölkəmizə cəlb edilməsi baxımından çox əhəmiyyətlidir: "Davos İqtisadi Forumunun qərarları məcburi deyil, tövsiyə xarakterini daşıyır. Bu, sanki dünya ölkələri üçün bir tribunadır. Bu mənada Azərbaycan üçün də vacibdir. Çünki 2019-cu ildə Azərbaycan üçün prioritet məqam daha çox xarici investisiyanın cəlb edilməsidir. Bu mənada zirvə toplantısına 1000-dən artıq şirkət rəhbərinin, bütövlükdə isə 3000 nəfərin qatılması proqnozlaşdırılır. Bu, Azərbaycanın iqtisadi potensialının təqdim edilməsi baxımından çox vacibdir. Burada danışıqlar yalnız dövlət və hökumət başçıları ilə aparılır, o cümlədən şirkət rəhbərləri ilə də keçirilir ki, bu da məhz xarici investisiyanın və texnologiyanın cəlb baxımından çox vacibdir. Azərbaycanın bu imkanı istifadə etməsi müsbət haldir və gələcəkdə də daimi olaraq istifadə etməlidir".

□ **Nərgiz LİFTİYEVƏ, "Yeni Müsavat"**

İsrail Suriyanı yenə vurdu - yəhudilər nədən narahatdır?

Netanyahunun Suriya gedişinin arxasındakı həqiqətlər, ruslar və iranlıların isə səssiz olmasının səbəbləri

İsrail ordusu növbəti dəfə Suriya ərazisini bombalayıb. İsrail tərəfi məlumat yayıb ki, zərbələr Suriyadakı İran qüvvələrinə, daha dəqiqi, "Sepah"ın Qüds briqadasının bazalarına endirilib. Suriya ordusu isə bəyan edib ki, İsrail ordusunun atdığı raketlərin bir hissəsi vurularaq salımb.

Hava zərbələri zamanı 4 Suriya hərbiçisinin öldürülməsi haqda məlumatlar yayılıb. Ancaq rəsmi Dəməşq, sadəcə, xəsarət alanların olduğunu bildirib. İsrail ordusundan isə bildirilib ki, hava zərbələri Suriya ərazisindən Colan təpələrinə hava zərbələri endirildikdən sonra başlandı.

İran və İsrail arasında gərginlik ötən həftə yenidən yüksəlib. İsrail baş naziri Suriyadakı İran hərbi qüvvələrinin məhv ediləcəyini bildirib. Eyni zamanda İsrail analitik mərkəzləri Təl-Əvivin İranla müharibəyə hazırlaşdığı haqda xəbər yayıb. Netanyahunun İranı hədəf alan açıqlamalarına cavab olaraq, "Sepah" komandanı Məhəmməd Əli Cəfəri İsrail hakimiyyətini qisasla təhdid edib.

Qeyd edək ki, İsrail ötən 8 ildə dəfələrlə, xüsusən də son 3-4 ildə sürəklilə Suriya ərazisinə daxil olaraq, İran və Suriya hərbi bazalarını vurur. İsrail hökuməti bildirir ki, onlar İranın Su-

riyada qalıcı hərbi bazalar qurması və İsrailə qarşı təhdid yaratmasının qarşısını almaq üçün vaxtaşırı İran və Hizbullahın hərbi bazalarını bombalayır. Bu zaman təbii ki, Suriya hərbi bazaları, o cümlədən hava limanları hədəfə alınır.

Xüsusən də ABŞ prezidenti Donald Trampın ordu qüvvələrini Suriyadan çıxarmaqla bağlı qərarından sonra İsrail hakimiyyəti İranın Suriyada güclənməsindən narahatlığını açıq bəyan edir. Ancaq İsrail mediasının yazdığı kimi, rəsmi Təl-Əvivin İranla birbaşa qurudan hücum edəcəyi inanılmaz deyil. Çünki birincisi, iki ölkə arasında böyük məsafə var, üstelik, İran kimi böyük ölkədə hərbi əməliyyatlar aparmaq üçün İsrailin kifayət qədər hərbi gücü yoxdur. Daha əvvəl İsrailin İranın nüvə obyektlerini bombalayacağı iddiaları ortaya atılsa da, indiki halda bu da İsrail üçün həddən artıq riskli əməliyyat hesab olu-

nur.

Ancaq bunun əvəzinə İsrail vaxtaşırı qonşusu olan Suriyada İran hərbi bazalarını hədəfə alır. Özü də bu zaman əsasən Livan ərazilərindən istifadə edir. İsrailin Suriya ərazisindəki İran hərbi güclərini vurmağı iki məqsədə xidmət edir. Birincisi, açıq, birbaşa hədəfə almaqdır. Yeni İsrail İranın Suriyadakı hərbi gücünü sıradan çıxarmağa çalışır. Çünki İsr-

aildə də yaxşı bilirlər ki, Qüds briqadasının əsas hədəfi İsrailə qarşı müqavimət qüvvələri formalaşdırmaqdır. Bu məqsədlə İran inqilab keşikçiləri Suriyada qalıcı hərbi bazalar, təlim düşərgələri və sair qurur. Ehtimal ki, İsraili daha çox narahat edən bu düşərgələrin əsasında gələcəkdə Suriyada birbaşa İsraili hədəfə alan ikinci bir Hizbullah yaradılmasıdır. Çünki Suriya ilə İsrail arasında torpaq

mübahisəsi var. İsrail 1967-ci ildə işğal etdiyi Colan təpələri ərazisini hələ də nəzarətində saxlayır, geri qaytarmaq istəmir. İkinci tərəfdən, son müharibə zamanı Suriya və İran, eləcə də Hizbullah arasında ciddi əlaqələr yaranıb və Bəşər Əsəd İsrailə qarşı yeni bir təşkilatın, ya da gizli ordunun qurulmasına mane olmaz. İsrail hakimiyyəti məhz belə bir gizli, müqavimət ideologiyasına əsaslanan təşkilatın Suriyada qurulmasından narahatdır. Bu səbəbdən də vaxtaşırı olaraq İran qüvvələrini hədəfə alır.

Çünki hər kəsə aydındır ki, Fələstindəki Həmas, "İslami Cihad" və ya Hizbullah, eləcə də Suriyadakı silahlı qrupları İran silahlandırır. Hazırda faktiki olaraq İsrail üçün təhlükə yaradan məhz bu qruplardır. Bu səbəbdən də Netanyahu sərhəddəki silahlı qrupları deyil, onların dəstəkçisi İranı hədəf olaraq göstərir.

Digər tərəfdən, iranlı generalın açıqlaması onu göstərir ki, Tehran bu xətdən imtina etmək fikrində deyil. Əksinə, İsrailə qarşı öz planlarını hazırlayır. Bu səbəbdən İsrail bir tərəfdən, vaxtaşırı İran qüvvələrini vurmaqla potensial təhlükə mənbələrini sıradan çıxarırsa, digər tərəfdən isə İranı və onun dəstəklədiyi qüvvələri qarşı-

durmaya, cavab zərbəsinə təzyiq etmək istəyir. Çünki bu olsa, o zaman istər-istəməz İrana qarşı beynəlxalq təzyiq koalisiyası yaradılar və nəticədə İranın Suriyadakı fəaliyyətinin məhdudlaşdırılması üçün Tehrana təzyiq edilə bilər. Yeni bu zərbələr bir mənada İranı qarşıdurmaya çəkmək cəhdidir.

Daha bir maraqlı detal isə Rusiyanın susqunluğudur. Məsələ ondadır ki, Rusiya hələ ötən ilin payızında Suriyanı İsrailin hücumundan qorumaq üçün nisbətən müasir texnika olan S-300 raket kompleksləri verib. Ancaq bundan sonra dəfələrlə İsrailin hava zərbələri olsa da S-300-lər işə salınmayıb. Rusiyanın bu davranışı bir tərəfdən, öz əhəmiyyətini Bəşər Əsəd xatırlatmaq, digər tərəfdən isə İranın zəifləməsində olan marağına işarədir. Daha bir mühüm detal isə Rusiyanın qarşdakı seçkilərə qədər İsrail hökumətinin müharibəyə başlaması üçün argument verməməkdir. Netanyahu isə görünən odur ki, açıq şəkildə seçkilərə qədər yeni savaşı başlatmasında maraqlıdır. Müharibə tərəfdarı olan İsrail baş naziri hazırda siyasi dəstəyini xeyli dərcədə itirib, seçkilərdə qazanması üçün müharibə böyük dəstək ola bilər. Putin isə Netanyahunu o qədər də xoşlamır və getməsində maraqlıdır. Bu səbəbdən ruslar Suriyada yeni bir İsrail savaşı olmasında maraqlı deyil. Ən azı, seçkilərə qədər sabitliyin olması lazımdır.

□ **Kənan RÖVSƏNOĞLU, "Yeni Müsavat"**

Yaponiyada əhalinin getdikcə yaşlanması əmək bazarında böyük bir boşluğun yaranmasına səbəb olub. Hazırda xarici işçilərə təbii edilən maneələri aradan qaldırmaq istiqamətində addımlar atılır.

“Yeni Məsavat” “BBC Azərbaycan”a istinadən xəbər verir ki, 2020-ci ildə keçiriləcək Tokio Yay Olimpiadasına hazırlıqlar da sürətlə davam edir. Beləliklə də ölkənin əmək bazarında yaranmış boşluğu doldurmaq üçün işçiyə ehtiyac var. Yaponiya on illərdir əhali azalması probleminin fərqindədir. Ancaq hökumət bu istiqamətdə köklü addımlar atmaqdan çəkinir.

Baş nazir Shinzo Abe ölkəyə az maaşlı xarici işçi axını artırmaq istəyir. Lakin 2025-ci ilə qədər yüz minlərlə işçi almağı nəzərdə tutan təklif, ənənəvi olaraq, miqrasiyaya müsbət yanaşmayan ölkədə mübahisəyə səbəb olub.

Təklif dekabr ayında parlamentdə qəbul edilib. Beləliklə, aprel ayından başlayaraq növbəti 5 il ərzində 300 min xarici işçi ölkədə işə qəbul olacaq. Bu, gələcəkdə ölkədə böyük dəyişikliklərə səbəb olacaq addım kimi qəbul edilir.

Yaponiyada ümumilikdə mühacirlərin əhaliyə nisbəti yüzdə bir faiz səviyyəsindədir. Bu nisbət Britaniyada 5, ABŞ-da isə yüzdə on yeddi faizdir. Xarici işçilərin yüzdə otuz faizi çinli, digərləri isə vyetnamlı, filippinli və braziliyalılardır.

Əmək miqrantlarının sayının aşağı olmasının səbəbi yaponların adalar ölkəsi kimi mühacirliyə müsbət baxmasıdır.

1800-cü illərin ortalarına qədər ölkəyə giriş-çığışlar həftə ilə cəzalandırılı bilirdi. İndi isə Yaponiya özünü güclü bir mədəni şəxsiyyətə sahib hegemon ölkə olaraq görür.

Mühacirlərə qarşı olmağın arxasında iş itirmək, mədəni həyatın pozulması və cinayət nisbətində artım kimi qayğılar dayanır. Lakin ən böyük narahatlıq qaynağı ölkədə yaponların azalmasıdır.

2010-2015-ci illərdə əhali təxminən bir milyon azalıb. Ötən il bu rəqəm 227 min olub. 65 yaşdan yuxarı əhali yüzdə 27 faizlə rekord səviyyədədir. Bu nisbət 2050-ci ildə 40 faizə çatacağı gözlənilir.

Mövcud iş yerlərinin əmək qabiliyyəti əhaliyə nisbəti də gederək artır. May ayında hər 100 işçi üçün 160 iş yeri olub. Yeni bu gün yaşlı yaponların işləyə bilməyəcəyi, gənclərin isə işləmək istəmədiyi çoxlu sayda iş yeri var.

Sahib Məmmədov: “Bütün dünya üzrə elan olunsun, Azərbaycanın da şansı yarana bilər”

Bu gelişmənin Azərbaycan oxucuları üçün maraqlı

Azərbaycanlılar Yaponiyaya axışa bilər

Sahib Məmmədov: “Yaponiya üçün hansı ölkənin prioritet ölkə olacağı da sual işarəsidir”

Vüqar Bayramov: “Böyük axın olacağını düşünmürəm”

olan cəhəti isə ölkə işsizləri üçün Yaponiya qapısının açılıb-açılmayacağıdır. Belə ki, indiki halda azərbaycanlılar iş üçün Rusiya, Türkiyə, eləcə də Avropa ölkələrinə üz tuturlar. Sonuncuya daha çox siyasi miqrant kimi müraciət edən soydaşlarımız arasında eyni zamanda elm, təhsil, texnika sahəsində də yüksəlişə çatanlar az deyil. Yaponiya azərbaycanlı işsizlər üçün yeni qapı ola bilərmi?

Əmək Hüquqlarını Müdafiə Liqasının rəhbəri Sahib Məmmədov “Yeni Məsavat”a açıqlamasında bildirdi ki, əmək miqrasiyasının tənzimlənməsinin bir neçə yolu var. Bunlardan birincisi iki dövlət arasında bağlanan müqavilədir. Buna nümunə kimi 1961-ci ildə Almaniya ilə Türkiyə arasında bağlanan müqaviləni göstərən S.Məmmədov həmin vaxt 3-4 milyon Türkiyə vətəndaşının işçi qüvvəsi olaraq ora getdiyini dedi: “Bizdə də 90-cı illərdə işçilərin Körfəz ölkələrinə göndərilməsi tendensiyası baş vermişdi. Bir də var vasitəçi şirkətlər işçiləri bir ölkədən başqa ölkəyə göndərsinlər.”

Müsaibimiz dedi ki, indi

ki halda Yaponiya Azərbaycan miqrantlarına prioritet ölkə olaraq giriş verməlidir. S.Məmmədovun fikrincə, Yaponiya üçün hansı ölkənin prioritet ölkə olacağı da sual işarəsidir. Böyük ehtimalla Filippinin prioritet ölkə olacağını vurğulayan müsahibimizə görə bütün dünya üzrə elan olunsun, bu halda Azərbaycanın şansı yarana bilər: “Hər şey onlardan asılıdır. Hansı ölkəyə çıxış verəcəklərsə, o ölkənin vətəndaşları da əmək miqrantı olaraq ora gedəcəklər. Ola bilər ki, ümumən regiona çıxış versinlər. Amma konkret bir ölkəyə də çıxış verilə bilər”.

Qeyd: Dünyada dördüncü bir milyardan çox miqrant var, onlardan yalnız 7 faizi qaçqındır. Miqrantların 60 faizi əmək miqrantlarıdır, yəni xaricə iş tapmaq dalınca gələn və ya artıq işləyən insanlar. Əvvəlki sorğudan bu yana dörd il ərzində dünyada əmək miqrantlarının sayı təxminən 10 faiz artıb.

Miqrantların üçdə ikisi zəngin ölkələrə gedib və indi oralarda hər beşinci işçi əcnəbidir. Miqrantlar arasında məşğulluqla bərabər yerli

əhali arasında işsizlik və narahatlıq artmaqdadır. Nəticədə, inkişaf etmiş iqtisadiyyatlarda əmək miqrantlarının axını tədricən yavaşlayır və orta gəlirli ölkələr diqqəti öz üzərinə çəkir. Dünya Əmək Təşkilatının son tədqiqatına görə, Çin və Braziliya ilə yanaşı, bu qrupun tərkibinə Rusiya, Belarus, Qazaxıstan, Azərbaycan və Türkmənistan daxildir.

Inkişaf etmiş ölkələrin işçi qüvvəsində miqrantlar 18,5 faizini təşkil edirsə, ümumiyyətlə, planetdə yalnız hər iyirminci və ya 3,5 milyard işçinin 5 faizindən azı xaricdən gəlib.(BBC)

Yaponiyada hansı peşələr populyardır?

Ümumilikdə Yaponiya Səhiyyə, Əmək və Sosial Təminat Nazirliyinin rəsmi məlumatına görə, ölkədə 2018-ci ildə minimum əmək haqqı saatda 848 yen (təqribən 6,4 avro) təşkil edib. Prefekturadan asılı olaraq bu rəqəm saatda 737-958 yen (təqribən 5,6-7,2 avro) arasında dəyişir. Yaponiyada orta illik əmək haqqı təqribən 3 milyon 857 min 628 yen (təqribən 29 min 155 avro) və ya ayda 321 min 469 yen (2 min 430 avro) təşkil

edir.

Bir çoxları çətinlik çəkmədən ingilis dili müəllimi ixtisası üzrə iş tapa bilərlər. Qızlar isə modelçilik biznesində və ya televiziya da işləyə bilərlər. Avropa görünüşlü rəqqaslara və müğənnilərə də böyük ehtiyac var.

Yapon və beynəlxalq kadr agentliklərinin məlumatına görə, bu gün Yaponiyada ən çox tələbat duyulan peşələrin siyahısına bu ixtisaslar daxildir - həkim, incəsənət xadimi, mühəndis, avtomobilqayırma sahəsi üzrə mütəxəssis, satış üzrə menecer, model, xidmət sahələri üzrə işçilər, tərcüməçi, proqramçı, ali məktəb müəllimi, tikinti

rubldan çox təşkil edib. Siyahıda sonrakı yerləri müvafiq olaraq Azərbaycan və Gürcüstan tutur. Bu ölkələrin vətəndaşları ayda ortalama təqribən 36 min rubl alırlar.

Əmək miqrantları öz gəlirlərinin təxminən 40%-ini evə göndərir. Maliyyə araşdırmaları üzrə milli agentliyin məlumatına əsasən, bu baxımdan birinci yeri Özbəkistan vətəndaşları tutur. İlin əvvəlindən onlar Rusiyadan 700 milyon dollardan çox vəsait köçürüblər.

Rusiyaya miqrant axını 2017-ci ilə müqayisədə 42 faiz azalıb. Beynəlxalq miqrantların sayında isə vəziyyət dəyişməz olaraq qalsa da, ge-

dənər 22 faiz təşkil edib.

Vüqar Bayramov: “Azərbaycanda Yaponiyada elan olunan işə böyük maraq olmayacaq”

İqtisadçı Vüqar Bayramov isə “Yeni Məsavat”a açıqlamasında bildirdi ki, son illər Azərbaycandan iş tapmaq üçün xaricə gedənlərin sayında artım var. Müsaibimizin sözlərinə görə, aparıcıları monitorinqlər 2014-cü ildən sonra ölkədən işləmək üçün xaricə gedən ixtisaslı kadrların sayında artım olduğunu sübut edib: “Yaponiya da Azərbaycanın ixtisaslı kadrları üçün cəlbedici ola bilər. Amma sözsüz ki, Avropadan fərqli olaraq, Yaponiyaya getməyən xeyli çətinlikləri var. Əvvəla, viza alınması xeyli prosedura tələb edir. Baxmayaraq ki, Şengen vizası almaq da o qədər asan deyil. Bununla belə, Şengen vizası almaq Asiyanın inkişaf etmiş ölkələrinə - Yaponiya və Cənubi Koreyaya viza almaqdan daha asandır. Digər tərəfdən, sözsüz, Azərbaycanın ixtisaslı kadrları daha çox Avropa və Amerikada iş tapmaq istəyirlər”.

V.Bayramov hesab edir ki, Azərbaycanın əmək qabiliyyətli vətəndaşları arasında Yaponiyada elan olunan işə böyük marağın olacağını düşünmür. Onun sözlərinə görə, bununla belə, Azərbaycan vətəndaşlarının həmin iş üçün müraciət edə biləcəyi də tamamilən istisna edilmir: “Bu kontekstdən yanaşsaq, Yaponiyanın işçi axtarması Azərbaycanın əmək bazarına təsir göstərməyəcək. Bu, əmək bazarında ixtisaslı kadr problemi yaratmayacaq. Təsirləri cüzi ola bilər. Ümumiyyətlə, hiss ediləcək təsirlərinin olacağı proqnozlaşdırılmır”.

□ **Sevinc TELMANQIZI, “Yeni Məsavat”**

“Ərəb baharı”nın dəniz qurbanları

Musadan İsaya imanı təzələmə adəti

Xristianların “xaç suyu” mərasimi - vətiz nədir?

Yanvarın 19-u gecəsi bütün Rusiyada qeyd olunan Vətiz bayramında ölkə prezidenti Vladimir Putin də iştirak edib. Sankt-Peterburqa işgüzar səfərdən sonra V.Putin Nilo-Stolbenski kəşi monastırını ziyarət edib və Seliger gölündə “xaç suyu”na girib.

Qeyd edək ki, ənənəvi xaç suyuna girmə mərasimi Rusiyada hər il qeyd olunur və bu zaman dünya mediası üçün çoxlu maraqlı kadrlar qeydə alınır. Putinin şaxtılı soyuq havada soyunaraq suya girməsi dünyada böyük maraqla qarşılanıb. Ümumiyyətlə, Avropa və Amerikada liderlərin xristian rituallarını yerinə yetirməsi böyük maraqla qarşılanır.

Qeyd edək ki, xristianlıqda dinə daxil olmanın əlamətlərindən biri hesab olunan vətiz ayını yeni doğulmuş körpələrə edilir. Xaç suyuna salınan, yeni vətiz olunan uşaqlar xristian hesab olunur. Vətiz yunan sözdündən gəlir “suya batırma, baş vurma” mənasındadır. Xristian inancına görə, “Xaç suyu”na batan adam buna qədərki günahlarından təmizlənir və yeni həyata başlayır. Xristianlıq qaydalarına əsasən İsaya (ə) iman edib, yeni onu peyğəmbər (ya da xristianlıqda deyildiyi kimi Allahın “oğlu” kimi tanıyıb - K.R.) kimi tanıyıb, İncili Tanrının kitabı kimi qəbul edən şəxs “xaç suyu”na salınır, yeni vətiz olunur. Digər insanların qarşısında suya girir və “həyatımı İsaya həsr edirəm, keçmiş pis əməllərimi buraxıb İsa ilə birlikdə imanlı həyat sürmək istəyirəm. Bu qərarımı sizinlə bölüşürəm” deyir.

Bəzi iddialara görə, vətiz ayını həzrət İsadən daha öncə də mövcud olub. Çünki dini mətnlərə əsasən İsa peyğəmbər ilk dəfə Fələstində ona iman edən insanları çayda vətiz edib. İncildə ilk dəfə həzrət İsanın indiki İordaniya ərazisində vətizçi Yəhya tərəfindən vətiz olunduqdan sonra xalq qarşısına çıxdığı qeyd olunur. Daha sonra o, bu vəzifəni öz həvarilərinə tapşırır. Tövratda isə yehudilərin Misirdən qaçırılması zamanı həzrət Musa tərəfindən Nil çayı və ya Qırmızı dənizdən keçirilərkən vətiz olunduğu haqda iddialar var.

Qeyd edək ki, hazırda xristianlar arasında iki şəkildə vətiz həyata keçirilir. Birincisi, ənənəvi qaydada insanın suya batması, hətta bu işin 3 dəfə təkrarən yerinə yetirilməsi var. İkincisi isə “xaç suyu”na salınma keşiş qarşısında günahını etiraf etməyə aiddir.

Onlar deyirlər ki, uşağa xaç qüslü verərkən suyu onun üstünə səpmək kifayətdir. Suyun uşağın üstünə səpilməsi ruhul-qüds (Həzrət Cəbrayıl) ilə yaxınlığa işarədir. Onlar ata-oğul və ruhul-qüdsün adı ilə bir miqdar su səpilməsini kifayət sayırlar. Demək, əvvəlcədən məsihi olanların xaç qüslü verməsi onların günahdan təmizlənməsi sayılır. Körpələrin və xristianlığı yenidən qəbul edənlərin xaç qüslü verməsi isə onların məsihi ayinlərini qəbul etməsinə bir işarədir.

Bir qayda olaraq yeni doğulmuş körpə səkkizinci gün xaç suyuna çəkilməsi üçün kilsəyə aparılır. Burada keşiş böyük bir qabı su ilə doldurub, ona bir qədər balzam və duz qatır. Sonra camaatın qarşısında qüsl verəcəyi şəxsə xitab edir: “Məsihiyyətin Allahı ata, oğul və müqəddəs ruhdan ibarət bildiyinə inan: İsa Allah və Allah oğludur, anası Məryəmin bətnində bəşər şəklinə gəlmişdir; o atasının cövherindən Allah, anasının bətnində insan olmuşdur; o dara çəkildi və üç gün sonra dirildi (qırx gün xalqın arasında oldu) Səməyaya qalxdı və atasının sağ tərəfində oturdu. Qətlə yetirilmiş bu Allah qiyamət günü şəhadət verəcək ki, sən iman gətirdin”.

Bundan sonra uşağın üzərinə 3 damcı su səpilir və o, formal olaraq xristianlığa daxil olmuş hesab olunur. Hər il keçirilən “xaç suyu”na salınma mərasimi isə bütün yaş qrupundan insanların iştirak etdiyi mərasimdir. Bir mənada xristian inancını təsdiq etmə, kilsəyə və xristianlığa bağlılığını yeniləmə hadisəsidir.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU,**
“Yeni Müsavat”

Son 5 ildə Aralıq dənizində
17 mindən çox insan boğulara qaraq ölüb

Aralıq dənizi üzərindən Şimali Afrikadan Avropaya keçmək istəyən daha 170 miqrant dənizdə bataraq ölüb. Müxtəlif qeyri-hökumət təşkilatlarının məlumatına görə, son günlər Aralıq dənizinin qərbində Afrika ölkələrindən Avropaya getmək istəyən 57 nəfərin cəsədi tapılıb. İtaliya donanması isə Aralıq dənizinin mərkəzində Liviyadan qaçqınları daşıyan qayğın batdığı haqda xəbər yayıb. Lampedusa adası yaxınlığında 3 nəfəri xilas etmək mümkün olsa da, itkin düşmüş qalan 117 nəfərin taleyi məlum deyil.

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Qaçqınlar üzrə Ali Komissarlığı (UNHCR) Avropaya getmək istəyən 170 afrikalı qaçqının həlak olması və itkin düşməsi ilə bağlı bəyanat yayıb. Təşkilatın qaçqınlar üzrə ali komissarı Filippo Grandi bildirib ki, bu faciələrə son qoyulmalı, beynəlxalq təşkilatlar və inkişaf etmiş dövlətlər müvafiq tədbirlər görməlidirlər.

Qeyd edək ki, Avropaya miqrant axınının əsas istiqamətlərindən biri də Aralıq dənizidir. Afrika qitəsinin Qambiya, Qvineya Bissau, Nigeriya, Efiyopiya, Çad, Mali, Liviya, Misir və eləcə də Suriya, İraq və Əfqanıstan kimi ölkələrdən Türkiyə üzərindən Yunanıstana keçməklə hər il on minlərlə insan Avropaya mühacirət etməyə çalışır.

Lakin bu cəhdlərin heç də hamısı uğurlu olmur. Aralıq dənizindəki qansan qaçaqmalçıları rezin qayıqlar vasitəsilə pul qarşılığında yüzlərlə insanı qayıqlara dolduraraq Avropaya keçirməyə söz verir. Ancaq həddən artıq etibarsız, dənizin dalğalarına davamsız bu qayıqlar kiçik bir fırtına nəticəsində miqrantlar üçün qəbiristanlığa çevrilir.

Fəlakətin statistikasına görə Avropaya miqrantların sayı 5143 nəfərə

çatıb. Bu, tarixdə görünməmiş hadisə olub. Bu dövrdə həm də müsəlman ölkələrində hər gün terror və müharibələrdə onlarla insan ölürdü.

Sonrakı 2017-ci ildə Aralıq dənizi vasitəsilə Avropaya gedən miqrantların sayı 171 min nəfərdən çox olub. Həmin il Aralıq dənizi Avropaya səadət dalınca qaçan 3116 nəfərə məzar olub.

Aralıq dənizindən əlavə, Şimali Afrikada 467, Afrikanın Saxaradan cənubdakı rayonlarında 387, Meksikadan ABŞ-a gedən marşrutda 369, Cənub-Şərqi Asiyada 298 və Yaxın Şərqdə 214 ölüm faktı qeydə alınıb.

BMT-nin məlumatına görə, 2018-ci ildə Aralıq dənizi vasitəsilə Avropaya getmək

istəyən 2262 qaçqın həlak olub.

Bütün bunlar, sadəcə, qeydə alınan, necə deyirlər, statistika düşən faktlardır. Yəqin ki, gizli qalan, siyahılarda olmayan onlarla, bəlkə yüzlərlə insan var. Müharibə, terror, münafişlər davam etdikcə qaçqınların sayı artmaqda davam edəcək. 21-ci əsrdə baş verən hakimiyyətlərin zorla dəyişdirilməsi hadisələri, kənar ölkələrin müdaxilələri Liviya, Suriya, İraq və digər region ölkələrində milyonlarla insanın evlərindən didərgin düşməsi, on minlərlə (təkcə Suriyada 400 min - K.R.) insanın ölümü bahasına başa gəldi. İtkilər, dağıntılar isə davam edir.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU,**
“Yeni Müsavat”

Diqqət! Diqqət!!!

2012-ci ildən bütün beynəlxalq bal sərgilərinin qalibi - Qırğızıstanın dünya şöhrətli “Darı Tyanşana” şirkətinin balları və müalicəvi bal məhsulları geniş çeşidlə Bakıda:

- Arı südü (cavanlıq cövheri)
- Ağ bal (Atbaşı)
- Qara bal (Qreçka)
- İssık kul balı
- Esparset balı
- Karkıra balı
- Uzqen balı
- Suusamır balı
- Çayek balı
- Mumiya
- Şan balı və s.

Diqqətinizə çatdırırıq ki, Şirkətin məhsulları yarımara və bazarlarda satılmır. Çatdırılma pulsuzdur.

Əlaqə telefonları: (051) 922-15-71;
(055) 300-29-91

Ünvan: Neftçi Qurban küçəsi 103
(5 sayılı doğum evinin yaxınlığında)

Bir neçə gün öncə xüsusilə dənizdə ifrat təhlükəli keçən hava şəraiti ilə bağlı Azərbaycan Dövlət Neft Şirkətinin gördüyü tədbir sayəsində hər hansı istehsalat qəzası və bədbəxt hadisə baş vermədi.

Belə ki, yanvarın 17-də hava şəraitinin kəskin pisləşməsi ilə əlaqədar SOCAR-da təhlükəsizlik tədbirləri maksimum dərəcədə gücləndirildi, istehsalatda qəzaların baş verməməsi üçün növbədə qalması zəruri olan işçilərdən başqa bütün əməkdaşlar təxliyə edildi. İşçilərdən təxminən 2500 nəfərə yaxını təxliyə edildi. Bununla yanaşı, bütün sahələrdə maarifləndirmə işləri aparılaraq, açıq hava şəraitində işlər maksimum dərəcədə dayandırıldı, tikililərin və qurğuların təhlükəsiz vəziyyətə gətirilməsi haqqında göstərişlər verildi, zəruri sahələrdə növbətçilik təşkil olundu. Dənizdə qalan işçilərin həyat təhlükəsizliyi üçün dənizdəki bütün neft-qaz yataqlarında növbətçi gəmilər və FHN-in yanğından mühafizə gəmiləri tərəfindən növbətçilik həyata keçirildi. Proqnozlar özünü doğrultdu və gecə dəniz özüllərində qasırğanın şiddətinin 144 kilometr/saat (40 metr/saniyə) həddinə yüksəldiyi, bəzi yerlərdə dalğanın hündürlüyünün 10 metrden çox olduğu ilə bağlı rəsmi məlumat yayıldı.

Növbəti gün, günün ikinci yarısında hava şəraiti normallaşdıqdan sonra təxliyə edilmiş əməkdaşlar özüllərə qayıtdılar. Öncəki illərdə baş verən bədbəxt hadisələrdən sonra belə bir təcrübənin yaşanması ekspertlər tərəfindən də müsbət qiymətləndirildi. Təhlükəli hava şəraitində SOCAR heç bir can itkisi yaşamadan, eləcə də istehsal prosesini dayandırmadan işini başa vura bildi.

Mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat" a danışan Neft Araşdır-

Azərbaycanın neft sektoru güclü külək sınağından üzün çıxdı

Hava proqnozuna uyğun tədbirlərin görülməsi nəticəsində dənizdə can itkisi yaşanmadı...

malar Mərkəzinin rəhbəri İham Şaban bildirdi ki, həmin gün təxminən 3200 neftçidən 2500 nəfəri təxliyə edildi: "SOCAR-ın öz işçilərinin təhlükəsizliyi üçün bu məsələdə təxliyə məsələsinə önəm verməsi və onları sahilə çıxartması düzgün atılmış bir addım idi. İndiyədək heç vaxt belə bir hal olmamışdı. Bundan öncəki qasırğalarda bunun beşdəbiri qədr insan təxliyə edilmişdi. Dənizdə dalğanın hündürlüyünün 7,5-8 metrə qədər olacağı gözlənilsə də, bəzi yerlərdə 10 metrə çatıb. Bu isə o deməkdir ki, dalğa Neft Daşlarında estakada tipli hasilat yerlərinin üstündən aşılıb. 2015-ci ildə baş verən hadisə zamanı küləyin gücü saniyədə 34 metr idi, o zaman 3 nəfər Neft Daşlarında həyatını itirmişdi. Dalğa kö-

məkçi bir tikilini dənizə aşırımsız və işçilər həlak olmuşdu. Bu dəfə isə küləyin sürəti saniyədə 40 metrə yaxın oldu. Təkcə Azərbaycanda yox, Qazaxıstanda Kaşaqanda da hasilatı dayandırdılar. Bu, bütün Xəzər ekvatoriyasında şimaldan gələn antisiklon idi, həddindən artıq fəsadlar törədə bilirdi".

İ. Şabanın sözlərinə görə, bütün qurumların əlaqəli şəkildə maksimum məsuliyyətlə işləməsi nəticəsində dənizdə can itkisi yaşanmadı: "Ekologiya Nazirliyi çox düzgün proqnoz verdi. Hamıya qəribə gəlirdi, 1 gün öncə çox sakit hava idi, 16 dərəcə istilik var idi, göyün üzündə bir dənə bulud yox idi. Ancaq axşama doğru hava necə dəyişdi. Bu da onların peşəkarcılığının nəticəsi idi. Müxtəlif qurumlar bir-biri ilə necə əlaqəli

işlədilər... SOCAR-ın 3200 işçisindən 700 nəfərdən çoxu dənizdə idi, hasilat dayanmamışdı. Hər bir platformada növbətçi işçilər qalmışdı. Bunun üçün də B planı var idi. Qasırğa güclənsə, platformalarda fəvqəladə hadisə baş verərsə, oradakı işçilərin xilas edilməsi üçün hər cür tədbir görülmüşdü. Xəzər Dəniz Gemiçiliyinin hər cür hava şəraitində dənizə çıxma bilən xüsusi gəmiləri platformaların ətrafında keşik çəkirdilər. Çox adamın bundan xəbəri yoxdur ki, belə hallarda xüsusi gəmilər işçilərin həyatını xilas etmək üçün dənizdə olur. Onlar 3-4 il öncə xüsusi sifarişlə alınıb, hər cür hava şəraitində dənizə çıxma bilirlər. Hava şəraiti normallaşan kimi bütün işçilər qayıtdı. Bu zaman neftçilərə dəstək göstərən hava nəqliyyatı Azərbaycanın sərhəd xidmətinə məxsus idi. Bu cür işləri müvafiq dövlət qurumları əhaliyə də göstərməlidirlər ki, fəvqəladə hallarda necə işləyiblər".

BP-nin həmin günlərdə neftçiləri təxliyə etməsinə gəlinə, İ. Şaban qeyd etdi ki, bu şirkətin neft platformaları müasir standartlara uyğun və təhlükəsiz olduğundan işçilərin həyatı üçün də hər hansı təhlükə olmayıb.

□ Nərgiz LİFTİYEVA, "Yeni Müsavat"

DİM yeni qəbul modelinə uyğun olaraq sınaq imtahanı keçirəcək

Dövlət İmtahan Mərkəzi (DİM) 2019-cu ilin qəbul imtahanı modelinə uyğun yeni təhsil proqramları üzrə fevralın 10-da sınaq imtahanı keçirəcək.

Mərkəzdən "Report"a verilən məlumata görə, sınaq imtahanında iştirakçılara 2019-cu ildə ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinə qəbul imtahanının II mərhələsinin modelinə uyğun olaraq test tapşırıqları hər qrupda 3 imtahan fənni üzrə aşağıdakı kimi təqdim olunacaq:

I qrup	II qrup	III qrup	IV qrup
Riyaziyyat	Riyaziyyat	Azərbaycan (rus) dili	Biologiya
Fizika	Coğrafiya	Tarix	Kimya
Kimya	Tarix	Ədəbiyyat	Fizika

Abituriyentlərə hər fənn üzrə 30 test tapşırığı təqdim olunur. Bu tapşırıqların 22-si qapalı, 8-i isə açıq formalıdır. Açıq formalı tapşırıqlardan 3-ü yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan situasiya, mətn və ya mənbə əsasında hazırlanan tapşırıqlardır. Digər açıq formalı tapşırıqlar uzun müddət istifadə olunan və cavabları kodlaşdırıla bilən hesablama, seçim, xronologiya, uyğunluğu müəyyənlətmə tipli tapşırıqlardır.

İmtahanın müddəti 3 saatdır. Yazılı tələb olunan açıq tipli tapşırıqların cavabları "cavab vərəqi"ndə nəzərdə tutulan müvafiq yerlərdə, digər tapşırıqların cavabları isə "cavab kartı"nda qeyd olunur. İmtahanın sonunda cavab vərəqləri və cavab kartları şagirdlərdən təhvil alınır.

Sınaq imtahanına qeydiyyat fevralın 4-ü saat 09:00-dək aparılacaq.

İmtahanlar Bakı, Sumqayıt, Abşeron, Naxçıvan, Gəncə, Şəmkir, Qazax, Tovuz, Şəki, Mingəçevir, Zaqatala, Bərdə, Ağcabədi, Göyçay, Şamaxı, İsmayılı, İmişli, Füzuli, Sabirabad, Salyan, Kürdəmir, Şirvan, Xaçmaz, Lənkəran, Cəlilabad, Masallı şəhərlərində təşkil olunacaq.

Sınaq imtahanına qeydiyyatdan keçmək üçün ekabinet.dim.gov.az keçidində "Şəxsi kabinet" yaradılmalıdır. "Şəxsi kabinet" in "Hesab" bölməsinə imtahanda iştirak üçün nəzərdə tutulan məbləğ (20 AZN) yüklənir. Hesaba lazımı miqdarda vəsait əlavə etmək üçün müxtəlif ödəniş üsullarından yararlanmaq olar.

Daha sonra DİM-in saytında yerləşdirilən qeydiyyat linki vasitəsilə "Şəxsi kabinet" in istifadəçi adı və parolundan istifadə etməklə sisteme daxil olub "İmtahana buradan yazılın" düyməsini basmaq lazımdır. Açılan səhifədə imtahan yeri seçilir. Sonra isə şəxsiyyəti təsdiq edən sənədin məlumatları, telefon nömrəsi, imtahan verəcəyiniz bölmə, ixtisas qrupu seçilir və "Qeyd əl" düyməsi basılır. Bundan sonra "İmtahana buraxılış vərəqəsi"ni çap edə bilərsiniz.

Yazılı işlərinin yoxlanılması ilə əlaqədar və iştirakçıların sayından asılı olaraq imtahanın nəticələri ən tez 2 həftədən sonra elan olunacaq. Abituriyentlərə imtahanda topladıqları ballar 400 ballıq şkala üzrə təqdim olunacaq.

Abituriyentlərin nəzərinə çatdırırıq ki, imtahan binalarına buraxılış yalnız abituriyentin şəxsiyyət vəsiqəsinin əsl və "İmtahana buraxılış vərəqəsi" əsasında həyata keçirilir. Göstərilən sənədlərdən biri olmayan, imtahana şəxsiyyət vəsiqəsinin surəti ilə gələn, başqasının şəxsiyyət vəsiqəsi ilə qeydiyyatdan keçən abituriyentlər imtahana buraxılmır.

Qeyd edək ki, bu il ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmaq istəyən abituriyentlər üçün kağız daşıyıcılar vasitəsilə sınaq imtahanının yalnız bir dəfə keçirilməsi nəzərdə tutulur. İmtahanlar ali təhsil müəssisələri və məktəblərdə tədris prosesinə mane olmamaq üçün həftə sonları keçirilir. DİM tərəfindən təşkil olunan ümumi və tam orta təhsil səviyyələri üzrə buraxılış imtahanları, qəbul imtahanları (iki şans), eləcə də digər müxtəlif təyinatlı imtahanlar və onların kütləvi xarakterli kağız daşıyıcılar vasitəsilə əlavə sınaq imtahanlarının keçirilməsini məhdudlaşdırır. Lakin DİM tərəfindən mütəmadi olaraq onlayn sınaq imtahanları keçirilir. Abituriyentlər <http://otk.az> portalı vasitəsilə onlayn sınaq imtahanlarında iştirak edə bilərlər.

Xatırladaq ki, qəbul imtahanlarının həm I, həm də II mərhələsinə aid yeni sual paketləri daimi olaraq portala yerləşdiriləcək.

Abituriyentlər imtahanda iştirak etmək üçün ödənişi edərək diqqətli olmalıdırlar. Kağız daşıyıcılar vasitəsilə keçirilən sınaq imtahanları üçün ödəmə DİM-in saytında olan şəxsi kabinet və ödəmə üsulları vasitəsilə aparılır. Onlayn sınaq imtahanlarına yazılma və ödəniş isə otk.az portalında aparılır.

Ucqar kəndlərdə köhnəlmiş elektrik xətləri nə zaman dəyişdiriləcək?

"Azərişiq" in rəsmisi bu il problemin həlli istiqamətində iş aparılacağını bildirib

Son illər Azərbaycanın paytaxtında və regionlarında əhəlinin elektrik enerjisi ilə təminatı istiqamətində xeyli iş görülmüş, infrastruktur yenilənə də, hələ də güclü küləklər əsən zaman işıqsız qalan kənd və qəsəbələr var. Bakının elektrik sisteminin vəziyyəti qənaətbəxş olsa da, bütün regionlarla bağlı bu fikri səsləndirmək hələ ki tezdir.

Çünki bəzi ucqar kəndlərdə hələ də ötən əsrin 50-ci illərindən qalma elektrik xətləri, taxta-şalbandan ibarət çürümüş dirəklər qalmaqdadır. Güclü küləklər zamanı isə ilk dəqiqələrdə bütün kəndin işıqsız qalması problemi illərdir davam edir. Məsələn üçün, Tovuz rayonunun Öysüzlü kəndini, Yardımlı rayonunun Bilnə kəndini qeyd edə bilərik. Bilnə kəndindən olan fotolarda da gö-

ründüyü kimi, yarım əsrə yaxındır istismar olunan ağac dirəklər artıq ömrünü başa vurub. Elektrik xətləri isə calaqlardan ibarətdir. Bu, həm elektrik enerjisinin fasiləsizliyi, həm də əhəlinin təhlükəsizliyi baxımından problem yaradan məqamdır.

Sözügədən problemlə bağlı "Yeni Müsavat" a danışan "Azərişiq" ASC-nin mətbuat xidmətinin rəhbəri Tanrıverdi Mustafayev bu il sözügədən problemin həlli istiqamətində iş aparılacağını bildirdi: "Yanvar ayının 10-da "Azərişiq" ASC-nin ya-

ranmasının 4 ili yamam olur. Bu 4 il ərzində rayonlarda 300-ə yaxın kəndin elektrik xətləri yenidən qurulub. Yarımtansiyalardan birbaşa transformatora, oradan da birbaşa abonentin sayğacına qədər olan xətlərin yenilənməsi istiqamətində iş aparılıb. Bu istiqamətdə işlərimiz davam edir, Yardımlı, Lerik, Tovuz, Gədəbəyin bəzi kəndlərində bu işlər görülür. Şimal regionunda Qax və Zaqatalada, dağlıq rayonlarda, ucqar kəndlərdə işlər davam edir. Tovuz rayonunun bəzi kəndləri 2019-cu ilin tədbirlər planında yer alıb. Bizim fiziki olaraq gücümüz çatmır ki, eyni vaxtda bütün rayon və kəndlərdə elektrik xətlərində yenidənqurma işləri aparıq. Ancaq dağlıq rayonlarda, calaqlı olmuş xətlərin yenidən qurulması nəzərdə tutulur. Belə bir layihə var, yenidənqurma işləri aparılacaq. Çürümüş dayaqların beton-dəmir dayaqlarla əvəz olunması, elektrik xətlərinin yenilənməsi işləri nəzərdə tutulur. Sadəcə, bu işlərin başa çatdırılması üçün müəyyən qədər vaxt lazımdır".

□ Nərgiz LİFTİYEVA, "Yeni Müsavat"

MÜSAVAT

Son səhifə

N 15 (7185) 22 yanvar 2019

Britaniyanın ən kök pişiyini 3-cü dəfə sığınacağa qaytardılar

Mitsi ləqəbli pişik Böyük Britaniyanın ən kök pişiyi hesab edilir və hazırda yenə də özünə ev axtarır. "The Daily Mail" nəşrinin məlumatına görə, pişiyə sahib tapmaq üçün edilən bir neçə cəhdə baxmayaraq, onu yenidən sığınacağa qaytarmaqda davam edirlər. Veterinarlara pişik 2017-ci ildə daxil olub. Həmin vaxt onun çəkisi 7 kiloya yaxın idi. Bu isə normadan iki dəfə artıq deməkdir. Onu ciddi qidalanma rejiminə salıblar. Mitsi ariqlayandan sonra ona sahib tapıblar, amma o da tezliklə pişikdən imtina edib. Ümumən pişiyi üç dəfə sığınacağa geri qaytarıblar. Veterinarlar isə deyirlər ki, daim yaşayış yerinin dəyişdirilməsi heyvanın durumuna neqativ təsir göstərir.

Sığınacaq işçilərinin sözlərinə görə, pişiyə uşağı olmayan bir ailə lazımdır. Bundan başqa, o, digər heyvanlarla da çətin yola gedir: "O, bir az dalaşqan pişikdir. Amma çəkisini itirməklə və özünə ev tapmaqla hər şey dəyişə bilər" - bunu da sığınacağın işçiləri bildirdilər.

Öküz gənci yerə yıxıb əzdİ

Amerikada bir motor çıxış zamanı dünyasını dəyişib. Bu barədə "CBC Denver" xəbər verib. 25 yaşlı Meyson Lounun ölümü ilə bağlı Professional Bull Riders təşkilatının rəhbəri Şon Qlison bildirib. Bədbəxt hadisə Amerikanın Kolorado ştatındakı Denver şəhərində baş verib. Şahidlərin sözlərinə görə, öküz motodoru yerə yıxıb. Lou yerdən qalxmağa cəhd edəndə isə öküz arxa ayaqları ilə onun döş qəfəsinə zərbə endirib. Gənc dərhal yerindən qalxıb, bir neçə addım atsa da, daha sonra yerə yıxılıb. Onu xəbərdə aparıblar. Lou 7 ildir ki,

motodurluq edir və professionallar arasındakı reytingdə 20-ci yeri tutur. Sonuncu mövsümdə o, çıxışlarının 70 faizini qələbə ilə bitirib.

Bir həftədə iki dəfə hamilə qaldı

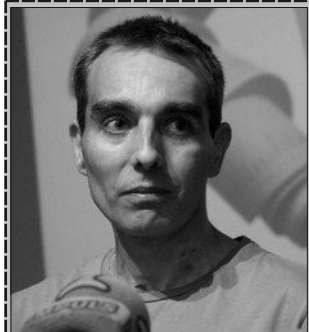

İqlarındakı şişə görə hamilə qala bilmirdi. Hətta xəstəlik o həddə çatıb ki, onun çəkisi 110 kiloya yüksəlib. 2017-ci ildə həkimlər britaniyalı qadına ariqlamağı tövsiyə ediblər və o, yarım il ərzində 30 kilo ariqlayıb.

Ardınca 36 yaşlı Bieniası ekstrakoropal döllənmə proseduruna hazırlamağa başlayıblar. Qadın həkimlərin bütün tapşırıqlarını yerinə yetirib və prosedur uğurla həyata keçib. Həmin ana qəddər qadın bilmirdi ki, əməliyyat günündən bir neçə gün öncə o, təbii yollarla hamilə qalıb.

Prosedurdan sonra qadın hamiləlik testi keçirib. Testin nəticəsi müsbət olub və cütlük bu hadisəni qeyd etmək üçün iki həftəlik məzuniyyətə gedib. İstirahətdən qayıdandan və UZI-yə baxdırdandan sonra həkimlər bildirdilər ki, onların üçəm övladı olacaq. Belə ki, uşaqlardan ikisi üçüncüdən bir həftə öncə döllənib. Hamiləlik problemsiz keçib və qadın ötən ilin dekabrında üç uşağını da dünyaya gətirib. Onların adı Ameliya, Matilda və Boris olub. "Bu, möcüzədir. Mən heç vaxt düşünməmişdim ki, mənim başıma belə möhtəşəm bir hadisə gələ bilər. Uzun müddət düşünürdüm ki, mən heç vaxt ana ola bilməzdim. İndi isə mənim üç uşağım var" - bunu da Bienias jurnalistlərə açıqlamasında deyib.

Həkim-reproduktoloq Emma Kennon isə deyib ki, 25 illik təcrübəsi boyunca ilk dəfədir ki, belə hadisə ilə qarşılaşıb.

Bu adamın nəbzi yoxdur, amma yaşayır

Cexiyanın paytaxtı olan Praqada yaşayan keçmiş yangınsöndürən Jakub Halik (37 yaş), dünyada nəbzi olmadan 6 ay boyunca yaşayan tək insan olaraq tibb tarixinə keçib. Ötən ilin aprel ayında ürəyindəki şişə görə xəstəxanaya aparılan və ürəyi iki mexaniki qan cihazı ilə dəyişdirilən Halik tam 6 aydır nəbzsiz yaşayır.

Halikin vəziyyətinin 6 aydır yaxşı olduğunu açıqlayan həkimlər deyir ki, hər 5-10 ildə onun bədənindəki qan dəyişdirilməlidir. Maraqlıdır ki, nəbzi olmadan yaşayan ilk insan - texaslı Craig Levis 2011-ci ildəki əməliyyatından bir neçə həftə sonra həyatını itirmişdi.

QOÇ - Yaxşı olar ki, bu təqvimi bütünlüklə istirahətə həsr edəsiniz. Çünki fəaliyyət zəminində istədiyiniz manevrləri edə bilməyəcəksiniz. Amma gələcək planlarınız üçün uğurlu danışıqlar aparmaq olar.

BUĞA - Hansısa aktiv duruma yetişəcəyinizi düşünməyin. Çünki ünsiyyətdə olduğunuz insanlar bu gün real gücə malik olmayacaqlar. Buna baxmayaraq, maddi durumunuzda irəliləyiş ola bilər.

ƏKİZLƏR - Maddi problemlərinizin qismən də olsa, qaydasına düşəcəyi gözlənilir. Lakin ünsiyyətdə olduğunuz şəxslərlə ehtiyatlı davranın. Əks halda, özünüza qarşı inamı itirə bilərsiniz.

XƏRÇƏNG - Olduqca uğurlu bir gündür. Ətrafınızda olanların hamısı sizi sevindirəcək. Günün birinci yarısında təzə xəbərlər eşidəcəksiniz. Bu gün şəxsi büdcənizdə artım da labüddür.

ŞİR - Bütün günü mənfi yüklü Ay bürcünüzdə olduğu üçün neytral mövqedə dayanıb ciddi işlərinizi bütünlüklə təxirə salmalısınız. Heç kimə vəd verməyin. Gün ərzində sağlamlığınızda da diqqət yetirin.

QIZ - Ay ərzində topladığınız yorğunluğu dəf etmək üçün daha çox istirahət etməyiniz məsləhətdir. Yeni iş təkliflərinə razılıq verməyə və uzaq səfərə çıxmağa tələsməyin. Qıdanıza fikir verin.

TƏRƏZİ - İlin bu dövründə bir qayda olaraq ovaqatınız xoş olur. Əsəblərinizi pozan hansısa hadisə baş vermir. Bu səbəbdən də nəzərdə tutduğunuz işləri arxayın görə bilərsiniz.

ƏQRƏB - Pulla bağlı müəyyən irəliləyişləriniz gözlənilsə də, soyuğa qarşı tədbirli olmalısınız. Yaxşı olar ki, vaxtınızı daha çox ev şəraitində keçirəsiniz. Bələd olmadığınız şəxslərin vədlərinə aldanmayın.

OXATAN - Sağlamlığınızla bağlı müəyyən çətinliklərin olacağını bəyan edən ulduzlar özünüza diqqət yetirməyinizi məsləhət görür. Nahardan sonra qaygınıza qalanların yanında olun, uzaq yola çıxmayın.

OĞLAQ - Planetiniz olan Saturnun "həkimliyyətdə" olması şəxsi işlərinizdə müsbət dönüşə təkan verməkdədir. Odur ki, aktivlik nümayiş etdirməli, işgüzar əlaqələrinizi dərinləşdirməlisiniz.

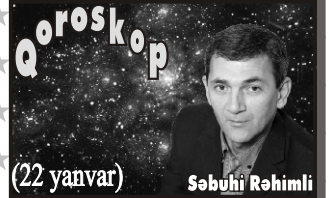

SUTÖKƏN - Dostluq münasibətində olduğunuz şəxslərlə aranızda soyuqluq baş verə bilər. Bunu nəzərə alıb şit zarafatlara, yalançı vədlərə yol verməyin. Saat 17-dən sonra maraqlı qonaqlıq sizi gözləyir.

BALIQLAR - Gələn ay görcəyiniz işlər üçün mütləq danışıqlar aparmalısınız. Bu məsələyə laqeyd yanaşsanız, planlarınız pozula bilər. Uzaqda yaşayan doğmalarınızla əlaqə saxlayın.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Qoroskop
(22 yanvar)
Səbuhi Rəhimli

Telefon ağzında partladı

Çində iPhone-nin saxta batareyası alıcının ağzında partlayıb. Bu barədə lenta.ru saytı "Daily Mail"ə istinadən xəbər verib. Batareyanı yoxlamaq üçün kişi onu dişlərinin arasına alıb və sıxıb. Bir neçə saniyə sonra böyük bir partlayış olub. Hadisənin baş verdiyi yerin yanında 5 nəfərə yaxın adam olsa da, insident nəticəsində heç kim zədə almayıb. Yanvarın əvvəlində İsveçrədəki Apple Store mağazasında iPhone telefonunun tüstülənən batareyasına görə 50 nəfəri evakuasiya ediblər.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100